

Sote-alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen eteneminen – Syitä opintojen vii- västymisen taustalla ja keinoja sujuvamman opintopolun mahdollistamiseksi

LAB-ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitaja (AMK)
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
kevät 2021
Tiina Kaartinen
Liisi Nevalainen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Kaartinen, Tiina Nevalainen, Liisi	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 36 + 5 liitesivua	Valmistumisaika 2021
Työn nimi Sote-alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen eteneminen - Syytä opintojen viivästymisen taustalla ja keinoja sujuvamman opintopolun mahdollistamiseksi		
Tutkinto Sairaanhoidtaja (AMK)		
Tiivistelmä <p>Opintojen keskeytyminen ja viivästyminen on taloudellisesti merkittävä yhteiskunnallinen ongelma, joka on myös suorassa yhteydessä ammattikorkeakoulujen saamaan rahoitukseen. Opintoja edistäviä keinoja on tärkeää tarkastella, jotta ammattikorkeakoulut voivat kehittää toimintaansa. Opinnäytetyön tavoitteena on kuvata sote-alan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen viivästymiseen vaikuttavia tekijöitä, oppimista tukevia opetusmenetelmiä sekä opintojen etenemistä tukevia pedagogisia ratkaisuja. Opinnäytetyön tarkoituksena on esittää uusia näkökulmia sujuvamman opintopolun mahdollistamiseen sekä keinoja vähentää opintojen viivästymistä, jotta valmistuminen ei pitkittyisi ja työelämään siirtyminen olisi helpompaa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Tutkimuksen kohderyhmä oli sosiaali- ja terveysalan korkeakouluopiskelijat. Kohderyhmän tavoittamisessa hyödynnettiin sosiaalista mediaa. Aineistonkeruu toteutettiin Webropol-kyselylomakkeella, joka oli avoinna joulukuun 2020 ja tammikuun 2021 välisenä aikana. Kerätty aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä, teemoittamalla se kolmeen eri teemaan. Teemoiksi nousivat opintojen viivästymiseen vaikuttavat tekijät, opintoja edistäväksi koetut opetusmenetelmät sekä koettu tuen tarve oppilaitoksen puolelta. Teoriaosuudessa tarkastellaan ammattikorkeakoulun opintojen etenemistä ja rahoitusmallia, opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä, oppimisteoriaa, sekä opetusmenetelmiä ja niiden valintaa.</p> <p>Tulosten mukaan yleisimpiä syytä opintojen viivästymiseen ovat haasteet opinnäytetyön kanssa, työssä käynti opintojen ohella sekä heikko opiskelumotivaatio. Myös Covid-19-pandemia oli vaikuttanut opintojen etenemiseen. Opiskelijat toivovat enemmän tukea opinnäytetyöprosessin kanssa, opettajien parempaa ja nopeampaa tavoitettavuutta sekä herkempää yhteydenottoa opintojen alkaessa jäädä jälkeen. Toivottiin myös enemmän säännöllisiä tapaamisia tutoropettajan kanssa, jotta mahdollisiin opiskeluun liittyviin haasteisiin voidaan puuttua ajoissa.</p>		
Asiasanat Opintojen viivästyminen, ammattikorkeakoulutus, opintojen eteneminen, opinnäytetyöprosessi		

Abstract

Author(s) Karttinen, Tiina Nevalainen, Liisi	Type of Publication Bachelor's Thesis Number of Pages 36 + 5 appendices	Published 2021
Title of Publication The progress of studies of social and health care students at the University of Applied Sciences - Reasons for study delays and ways to enable a smoother study path		
Name of Degree Degree programme in nursing		
Abstract <p>Interruptions and delays in studies are an economically significant problem for society. It's also directly linked to the funding received by polytechnics. It is important to explore more ways to support studies so that polytechnics can develop their activities. The aim of this thesis was to find new perspectives for LAB University of Applied Sciences to enable a smoother study path, as well to find ways to reduce study delays so that graduation would not be delayed and the transition to working life would be easier. In this thesis, we examine the factors influencing the delays in the studies, as well which teaching methods promote learning and what pedagogical solutions can be used to support the progress of studies.</p> <p>The thesis was done using a qualitative research method. The target group of the study was university students in the social and health fields. Social media was used to reach the target group. Data collection was carried out using a Webropol questionnaire. The collected material was analyzed by content analysis, then thematized into three different themes. The themes were factors contributing to study delays, teaching methods perceived as promoting learning and the need for support from the teachers and school institution. The theoretical part of the this thesis examines the progress and funding model of polytechnic studies, the factors influencing the progress of studies, learning theory, and teaching methods and their selection.</p> <p>The results show that the most common reasons for study delays are challenges with the thesis, working alongside studies and low motivation to study. The corona pandemic had also affected the progress of studies. Students wanted more support with the thesis process, better and faster reachability of teachers and faster contact from teachers when studies start to lag behind. More regular meetings with the tutor were also hoped for in order to address potential learning challenges in a timely manner.</p>		
Keywords Delaying in studies, polytechnics, progress of studies, thesis process		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset	2
3	Taustatekijät	3
3.1	Ammattikorkeakoulutus ja tutkintojen eteneminen	3
3.2	Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli.....	4
3.3	Oppimisprosessi	4
4	Opintojen viivästyminen ja siihen vaikuttavia tekijöitä	5
4.1	Mielenterveyshäiriöt ja psyykkiset vaivat.....	5
4.2	Heikko motivaatio	6
4.3	Opintojen rahoitus ja työssäkäynti	7
5	Opetus- ja arviointimenetelmät	8
6	Opinnäytetyön toteutus.....	11
6.1	Miesvirtaa sosiaali- ja terveystieteiden hanke	11
6.2	Laadullinen opinnäytetyö	12
6.3	Tutkimusaineiston hankinta	13
6.4	Aineiston analysointi	14
7	Tulokset.....	15
7.1	Opintojen viivästyminen/keskeytymiseen vaikuttavia tekijöitä.....	17
7.2	Opintoja edistäväksi koetut tekijät	23
7.3	Tuen tarve oppilaitoksen puolelta	25
8	Eettisyyden ja luotettavuuden arviointi	29
9	Pohdinta	31
	Lähteet	34

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Liite 2. Saatekirje

1 Johdanto

Opintojen keskeytyminen ja viivästyminen on taloudellisesti merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen eteneminen tai etenemättömyys on suorassa yhteydessä ammattikorkeakoulujen talouteen. Opintojen viivästyminen tutkintoajasta tarkoittaa konkreettisesti koulun saaman rahoituksen pienenemistä. (Salovaara-Pitkänen 2016.) Uudessa vuonna 2021 voimaan tullessa korkeakoulujen rahoitusmallissa tutkintojen osuutta kasvatetaan yhä nykyisestä 40 prosentista 56 prosenttiin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.) Tämän vuoksi opintoja edistäviä keinoja on tärkeää tarkastella, jotta ammattikorkeakoulut voivat kehittää toimintaansa.

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin opintojen viivästyymiseen vaikuttavia tekijöitä sekä sitä, millaisilla pedagogisilla ratkaisuilla ja toimintatavoilla voidaan edesauttaa tutkintojen suorittamista tavoiteajassa. Opinnäytetyön toimeksiantaja on LAB-ammattikorkeakoulun hallinnoima Miesvirtaa sosiaali- ja terveystalalle -hanke, jonka yhtenä tavoitteena on mm. vahvistaa miesopiskelijoiden opintojen edistymistä tavoiteajassa, kasvattaa tyytyväisyyttä opintoihin ja vähentää opintonsa keskeyttäneiden määrää.

Opinnäytetyön aihe kiinnosti meitä omien henkilökohtaisten kokemusten perusteella. Omat opintomme eivät ole valmistuneet tutkintoajassa ja myös isolla osalla luokkatovereistamme opinnot ovat viivästyneet. Omien opintojemme viivästyymiseen isoin tekijä on ollut haasteet opinnäytetyöprosessin kanssa. Myös aiemmissa tutkimuksissa on noussut esille opinnäytetyön olleen merkittävä tekijä opintojen viivästyymiselle. Tämän vuoksi koimme tarvetta myös selvittää, minkälaisesta tuesta opiskelijat voisivat hyötyä opinnäytetyöprosessin kanssa.

Opinnäytetyön aineisto hankittiin Webropol-kyselyllä ja tutkimus toteutettiin laadullisella tutkimusmenetelmällä. Teoriaosuudessa tarkasteltiin ammattikorkeakouluopintojen etenemistä ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia, opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä, oppimisteoriaa sekä opetusmenetelmiä ja niiden valintaa. Tutkimuksen kohderyhmä muodostui sosiaali- ja terveystalalan opiskelijoista.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää, millaisilla pedagogisilla menetelmillä ja toimintatavoilla ammattikorkeakouluopiskelijoiden oppimista ja opintojen etenemistä voidaan tukea. Tavoitteena on myös selvittää mitkä tekijät vaikuttavat opintojen viivästymiseen. Tutkimusaineisto tulee olemaan hyödynnettävissä Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle -hankkeeseen.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

- Millaiset opetusmenetelmät edistävät oppimista ja millaisilla opetuksen järjestämiseen liittyvillä ratkaisuilla opiskelijoiden oppimista voidaan tukea?
- Mitkä tekijät vaikuttavat opintojen viivästymiseen?

3 Taustatekijät

Tässä kappaleessa tarkastellaan lyhyesti ammattikorkeakoulutusta sekä siihen liittyviä tekijöitä, kuten opintojen etenemistä ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia. Tulosten ymmärtämisen kannalta lukijan on tärkeää tietää miten ammattikorkeakoulutus suomessa toimii sekä kuinka opintojen viivästyminen on yhteydessä ammattikorkeakoulujen saamaan rahoitukseen. Lisäksi tässä kappaleessa tarkastellaan oppimisprosessia. Se, miten opiskelijan oppimisprosessi etenee on vahvasti yhteydessä siihen, miten opinnot koetaan ja kuinka niistä suoriudutaan.

3.1 Ammattikorkeakoulutus ja tutkintojen eteneminen

Suomessa on 22 ammattikorkeakoulua, jotka toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla. Ammattikorkeakoulutoiminta edellyttää valtioneuvoston myöntämää toimilupaa, jossa määritetään mitä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintonimikkeitä ammattikorkeakoulun tulee antaa. Toimiluvassa määritetään myös ylemmistä amk-tutkinnoista, oikeudesta opettajakoulutuksen järjestämiseen sekä tutkintokielestä, joka voi olla joko suomi tai ruotsi. (Kuntaliitto 2019.) Ammattikorkeakouluissa järjestetään AMK-tutkintoon johtavaa nuorten ja aikuisille tarkoitettua koulutusta, ylempään ammattikorkeakoulututkintoon (YAMK) johtavaa koulutusta, avointa ammattikorkeakouluopetusta, ammatillista opettaja koulutusta, erikoistumiskoulutusta, sekä muita täydennys- ja aikuiskoulutusta. (Kuntaliitto 2019.) Ammattikorkeakoulutuksen tehtävänä on vastata työelämän ja sen kehittämisen jatkuvasti uusiutuviin haasteisiin ja vaatimuksiin sekä tuottaa eri aloille niiden tarvitsemia asiantuntijoita ja osaajia. Alueiden elinvoimaisuuden kehittämisessä ja tukemisessa ammattikorkeakouluilla on merkittävä rooli. Ammattikorkeakouluissa keskeistä on työelämälähtöisyys. (Ammattikorkeakoululaki 2019.)

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen laajuus on 210, 240 tai 270 opintopistettä, jolloin tutkintoaika on opintojen laajuudesta riippuen joko 3,5 vuotta, 4,0 vuotta tai 4,5 vuotta. Kaikkiin opintoihin on mahdollista saada korkeintaan yksi vuosi ylimääräistä aikaa, eli normaali tutkintoaika + 1 lisävuosi. (Kuntaliitto 2019.)

Tilastokeskuksen vuonna 2020 julkaiseman tutkimuksen mukaan vuonna 2018 ammattikorkeakoulututkintojen kaikkien alojen läpäisyaste kolmessa ja puolessa vuodessa oli miehillä vain 17 % ja naisillakin vain noin 44 %. Neljän ja puolen vuoden jälkeenkin vain 53 % koulutuksen aloittaneista oli suorittanut opintonsa loppuun. Viidessä ja puolessa vuodessa tutkinnon oli suorittanut 63 % ja kuusi ja puoli vuotta opintojen alkamisesta oli läpäisyprosentti 68. Sukupuolten välillä oli myös selviä eroja, kun naisista tutkinnon suoritti neljässä ja puolessa vuodessa 67 % ja miehistä vain 38 %. (Tilastokeskus 2020.)

3.2 Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli

Valtioneuvosto hyväksyi 17.1.2019 yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallit sopimuskaudelle 2021-2024. Rahoitusmallien uudistaminen on osa visiota, jonka tavoitteena on nostaa koulutustasoa, lisätä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia korkeakouluissa sekä lisätä panostuksia tutkimus- ja kehittämistoimintaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.)

Uudessa vuonna 2021 voimaan tulevassa rahoitusmallissa tutkintojen osuutta rahoituksessa kasvatetaan yhä nykyisestä 40 prosentista 56 prosenttiin. Jatkossa tutkinnoissa tul- laan huomioimaan alakohtaisia eroja, nopeampaa valmistumista ja korkeakoulupaikkojen tehokkaampaa käyttöä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.)

3.3 Oppimisprosessi

Oppiminen on elinikäinen prosessi, joka alkaa lapsuudesta ja jatkuu aina vanhuuteen saakka. Oppimisprosessin aikana tietyn kokemuksen merkitys tulkitaan uudelleen ja tarkis- tetaan niin, että uusi tulkinta ohjailee myöhempää ymmärtämistä, arvottamista ja toimintaa. (Peltonen 2004, 45). Oppiessaan opiskelija muokkaa jo olemassa olevaa tietoa ja näin op- piminen onkin monitahoista ja muuntuva. Oppimisen monipuolisuutta kuvastaa myös se, että siihen kietoutuu monia eri asioita ja tekijöitä. Oppimisympäristö, oppimistehtävät, oppi- mistoiminnot, oppimateriaali, oppimiskriteerit sekä monet muut tekijät ovat vaikuttamassa siihen, miten oppimisprosessi etenee. Jokaisella oppijalla on erilaiset ennakkotiedot, val- miudet, asenteet ja ominaisuudet, jotka voivat joko hidastaa tai edistää oppimista. Sama pätee myös opettajiin. Tämän vuoksi oppiminen on hyvin luova ja yksilöllinen prosessi. (Kauppila 2003, 17-19.)

Ammattikorkeakouluopiskelijoista iso osa on aikuisopiskelijoita. On havaittu, että aikuisille ominaisempaa on suurempi taipumus pintasuuntautuneen oppimistavan sijasta syvempään ja merkitysorientoituneeseen oppimistapaan. Aikuisopiskelijoiden kohdalla oppimista ohjaa- kin usein hyvä opiskelumotiivi ja henkilökohtainen kiinnostus aiheeseen tai suora yhteys uratavoitteisiin. Myös elämäkokemus usein ohjaa aikuisopiskelijoita kohti syvempää op- pimistapaa. Elämäkokemuksen tuoma itseluottamus ja kypsyys vaikuttavat myös oppimi- seen ja asioiden käsittelyyn. Esimerkiksi työ- ja perhe-elämästä saatu aiempi kokemus voi ohjata oppimista toivottuun suuntaan ja antaa näkemystä opintoihin. (Johansson 2017, 10 —11.)

4 Opintojen viivästyminen ja siihen vaikuttavia tekijöitä

Opintojen pitkittymiselle harvoin pystytään nimeämään vain yhtä selittävää tekijää, vaan usein taustalla on monia eri tekijöitä samanaikaisesti. Opintojen pitkittymiseen liittyvät tekijät ovat usein moninaisia ja syyt voivat liittyä esimerkiksi opiskelijoiden henkilökohtaiseen elämäntilanteeseen, koulutusinstituution toimintaan tai yhteiskunnan tilasta johtuviin tekijöihin. (Rantanen 2015, 17.) Eurostudent VI -tutkimuksessa (2017) myös iällä ja sukupuolella havaittiin olevan merkitystä opintojen etenemiseen. Tutkimuksessa naiset kokivat opintojensa etenevän tavoitteiden mukaan hieman miehiä useammin, samoin nuorimmat vastaajat kokivat vanhempia vastaajia useammin opintojensa etenevän tavoitteiden mukaisesti. Toisaalta taas ammattikorkeakoulun yli 30-vuotiaissa vastaajissa oli myös suhteellisesti eniten (10,5 %) niitä, joiden opinnot olivat edenneet tavoitteitaan nopeammin. (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017, 18-20.)

4.1 Mielenterveyshäiriöt ja psyykkiset vaivat

Monet mielenterveydenhäiriöt alkavat tyypillisesti nuoruudessa tai nuorena aikuisiässä. On arvioitu, että jopa 75 % kaikista elämänaikaisista mielenterveydenhäiriöistä alkaa ennen 25 vuoden ikää. Samaan aikaan nuoren aikuisen elämässä tapahtuu myös monia muita isoja muutoksia, kuten muutto omilleen, opiskelujen alkaminen tai mahdollinen kaveripiirin vaihtuminen. (THL 2020.)

Mielenterveys- ja päihdehäiriöt aiheuttavat valtaosan opiskelijoiden terveyshaitoista ja ovat myös merkittävä riskitekijä syrjäytymiselle sekä pitkäaikaiselle työkyvyttömyydelle. (THL 2020.) Suomalaisten nuoriin aikuisiin suunnatun väestötutkimuksen perusteella 40 prosentilla oli ollut ainakin yksi mielenterveyshäiriö elämänsä aikana. Tavallisimpia mielenterveyshäiriöitä olivat masennus, päihdehäiriöt ja ahdistuneisuushäiriö. Oireilu lisää riskiä opintojen pitkittymiseen ja keskeytymiseen sekä heikentää mahdollisuuksia myös myöhemmin työelämään sijoittumisessa. Mielenterveys- ja päihdehäiriöt voivat myös vahvistaa entisestään opiskelijan kokemaa kuormittuneisuutta ja stressiä. (THL 2020.)

Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksessa opiskelijoiden koettua terveyttä tutkittiin erikseen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kokemuksena. 76 % opiskelijoista kokivat fyysisen vointinsa joko hyväksi tai erittäin hyväksi. Henkisen hyvinvoinnin sen sijaan vain 66 % koki hyväksi tai erittäin hyväksi. Psyykkisiä vaikeuksia esiintyi jopa 30 prosentilla opiskelijoista, 25 prosentilla miehistä ja 30 prosentilla naisista. Psyykkiset ongelmat yleistyivät pidempään opiskelleilla ja nousivat tässä ryhmässä ammattikorkeakouluopiskelijoilla jopa 51 prosenttiin. Mittarin eri kategorioista yleisimmiksi ongelmiksi nousivat jatkuvan yllärasituksen kokeminen, itsensä kokeminen onnettomaksi ja

masentuneeksi, vaikeus tehtävien keskittymiseen, valvominen ja yöunien menettäminen sekä itseluottamuksen menettäminen. Lisäksi pakonomaisia arkea häiritseviä ajatuksia oli noin joka kymmenennellä vastaajista. (Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimukset 2016, 31-36.)

Mielenterveysseulan mukaan joka kolmannes opiskelijoista koki, että yleisimmin stressiä aiheutti esiintymisvaikeus sekä vaikeus saada otetta opiskelusta. Huolestuttavaa on myös se, että yli 20 % opiskelijoista koki mielialansa, omat voimavaransa ja kykynsä sekä tulevaisuuden suunnittelun negatiiviseksi. (Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimukset 2016, 36–37.)

4.2 Heikko motivaatio

On todennäköistä, että opinnot viivästyvät, mikäli opiskelu tuntuu työläältä ja vaivalta tai jos opiskelija ei koe opiskelemaansa alaa kohtaan aitoa kiinnostusta. Tästä syystä ei olekaan yllätys, että lähes puolet opiskelijoista, joiden opinnot ovat viivästyneet kokevat heikon motivaation olleen vaikuttavana tekijänä. Heikkoa motivaatiota voidaan pitää myös erityisen ongelmallisena syynä opintojen pitkittymiselle, koska monen kohdalla se saattaa johtaa opintojen keskeyttämiseen. Ja vaikka opinnot valmistuisivat, voi heikko motivaatio tulla esiin haluttomuutena hakeutua oman alan töihin valmistumisen jälkeen, tällöin koulutus tarkoittaa hukkainvestointia sekä yhteiskunnan että yksilön itsensä kannalta. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2012.)

Myös aiemmat negatiiviset opiskelukokemukset sekä oppimisvaikeudet voivat olla syy heikkoon opiskelumotivaatioon. Jos itseluottamus omaan osaamiseen on heikko, voi se vaikuttaa heikentävästi oppimistuloksiin ja tätä kautta heikentää motivaatiota entisestään. Myös kilpailevat intressit ja kehittymättömät opiskelutekniikat voivat olla yhteydessä heikkoon motivaatioon. Kilpailevilla intresseillä tarkoitetaan sitä, että opiskelija suuntaa energiansa muihin itselleen mielenkiintoisempiin projekteihin. Kehittymättömät opiskelutekniikat taas voivat ilmetä vaikeuksina ratkaista erilaisia opiskeluun liittyviä ongelmia. Pienikin apu opiskelutekniikoiden parantamiseksi voi tuoda opiskelijalle uskoa ja sitä kautta lisää motivaatiota. (Peltoniemi 2020, 10.) Oppimismotivaatiosta on esitetty monia teorioita, joiden lähtökohdat ja näkökulmat eroavat jonkin verran toisistaan. Eri teorioita yhdistelemällä voidaan oppimismotivaatiota kuvata "noidankehäksi", joka etenee oppimistilanteiden ennakoinnista toimintaan, työstä saatuun palautteeseen, sen arviointiin ja lopulta minäkäsityksen uudelleen muokkautumiseen ja uudensuuntaamiseen odotuksiin vastaavanlaisissa tilanteissa. (Ahonen ym. 2019, 128-129.)

Heikko opiskelumotivaatio voi näkyä myös fyysisinä oireina, kuten kyllästyneisyytenä, ärtyisyytenä, tuskaisuutena ja ahdistuneisuutena. Lisäksi heikko opiskelumotivaatio voi näkyä väsymyksenä sekä heikkona fyysisenä jaksamisena. (Peltoniemi 2020, 10.)

4.3 Opintojen rahoitus ja työssäkäynti

Opiskelijat rahoittavat opintonsa pääasiassa opintotuen ja ansiotulojen avulla. (Kalima 2011, 37.) Tutkimusten mukaan pelkkä asumistuki ja opintoraha eivät kuitenkaan riitä opiskelijoiden elinkustannusten kattamiseen. (Rantanen 2015, 25.) Opintojen aikainen työssäkäynti onkin useimmille opiskelijoille jopa välttämätöntä toimeentulon turvaamiseksi. Tilastokeskuksen vuonna 2020 julkaiseman tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista 59 % oli työsuhteessa. Työssäkäynnissä oli eroja eri ikäisten välillä, kun 21-vuotiaista ja sitä nuoremmista opiskelijoista 39 % työskenteli opintojensa ohessa ja yli 25-vuotiaista jopa 65 % oli työsuhteessa. (Tilastokeskus 2020.)

Työssäkäynti opintojen ohella on useissa eri tutkimuksissa todettu olevan merkittävä syy opintojen pitkittymiselle. Erityisesti omaan alaan liittymätön työssäkäynti on nähty haitallisenä. Sen sijaan opiskelijan työskenteleminen omalla alalla jo opintojen aikana voidaankin nähdä myös hyvänä asiana. Usein tämä parantaa opiskelijan opiskelumotivaatiota, auttaa kirkastamaan omaa ammattikuvaansa sekä hankkimaan arvokasta työkokemusta. Usein myös työnantajat edellyttävät jo vastavalmistuneiden omaavan työkokemusta alalta. Monet opiskelijat työskentelevätkin jo opiskeluaikana, jotta opintojen jälkeinen työllistyminen olisi helpompaa. Lisäksi työnantajien näkökulmasta opiskelijat ovat tärkeä ja joustava voimavara, jota on hankala korvata. Myös suomalaisten koulujen maksuttomuus ja hyvät opintososiaaliset edut ovat jo pitkään mahdollistaneet pitkät opintoajat. Opinnoissa viihdytään pitkään sen sijaan, että kiirehdittäisiin työelämän pariin. (Rantanen 2015, 25-26.)

Liiallinen työssäkäynti voi olla kuitenkin korkeakoulujen näkökulmasta ongelmallista, mikäli opiskelija ei tämän vuoksi keskity opintoihinsa täydellä panoksella ja on mukana opiskeluprosessissa liian vaatimattomin tavoittein. Työelämä saattaa imeä opiskelijan mukaansa erityisesti opintojen loppuvaiheessa, kun pitäisi keskittyä opinnäytetyön tekemiseen. (Rantanen 2015, 25-26.)

5 Opetus- ja arviointimenetelmät

Opetusmenetelmiä on perinteisesti pidetty yhtenä opettajan tärkeimpänä osaamisalueena opetussuunnitelman ohella. Opetusmenetelmät ovat keinoja, joilla pyritään edistämään oppimista ja saavuttamaan koulutukselle asetettuja tavoitteita. Ne ovat myös käytännön toimenpiteitä, joiden avulla opettaja pyrkii edistämään oppimista ja toteuttamaan opiskelua. Opetusmenetelmiä on monia ja onkin usein opettajan oman harkinnan varassa, mitä menetelmiä hän kulloinkin käyttää. (Rauste-Von Wright ym. 2003, 204-206.)

Opetusmenetelmien valintaan yleisesti vaikuttaa opiskelijoiden taso, motivaatio ja tottumukset sekä ulkoiset resurssit, kuten käytettävissä oleva aika, oppimateriaali ja opintojen aihe, työskentelytilat ja -välineet. Opettajan omat valmiudet, kokeilunhalu sekä kokemukset erilaisista opetusmuodoista vaikuttavat myös opetusmenetelmien valintaan. (Rauste-Von Wright ym. 2003, 204-206.)

Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan hieman lähemmin muutamia ammattikorkeakoulussa yleisesti käytössä olevia opetusmenetelmiä. Näitä opetus- ja arviointimenetelmiä on myös käytetty kyselylomakkeessamme vastausvaihtoehtoina, joten koemme niiden tarkemman avaamisen tarpeelliseksi.

Luento opetusmenetelmänä

Luento on edelleen paljon käytetty opetusmenetelmä. Luento-opetuksella viitataan asetelmaan, jossa opettajalla on aktiivinen rooli ja opiskelijoiden oletetaan omaksuvan tietoutta. Opiskelijoille luennot ovat tuttu ja turvallinen menetelmä vastaanottaa tietoa. Tämä opetusmenetelmä on taloudellinen ja yksinkertainen tapa välittää tietoa opiskelijoille. Ei voida kuitenkaan olettaa, että kaikki opiskelijat omaksuvat tietoa nopeassa ajassa ja luennoilla oppiminen onkin yleensä pinnallista ja opittu asia voi unohtua nopeasti. Hyvä keino oppimisen tehostamiseksi on käyttää erilaisia muistiinpanovälineitä- ja tekniikoita. Perinteisten luentojen sijaan opiskelijoita tulisi kannustaa mukaan vuorovaikutukseen ja aktiiviseksi osaksi luentoa. (Hyppönen & Lindén 2009, 45-46.)

Ryhmä- ja parityöskentely opetusmenetelmänä

Ryhmä- ja parityöskentelyssä opetusryhmä jaetaan pienryhmiin ja heille annetaan tehtävä ja aikataulu. Ryhmän jäsenille voidaan antaa erilaisia rooleja ja vastuualueita. Ryhmätyön tuotoksena syntyy yleensä esitelmä, raportti, keskustelu tai opetustuokio. Ryhmätyöskentelyyn voi liittää muitakin erilaisia opetusmenetelmiä. (Hyppönen & Linden 2009, 39.)

Menetelmä kehittää ryhmätyötaitoja ja mahdollistaa myös muilta opiskelijoilta oppimisen. Lisäksi harjoitusta saadaan omien näkemysten esittämiseen ja perusteluun. Yhdessä

pohtimalla saadaan aikaan uusia ratkaisuja ja laadukkaampia mielipiteitä. Hyvän ryhmätyön aikaansaaminen vaatii jokaisen panostamisen ja kiinnostusta aiheeseen. Haasteena voidaan nähdä ainakin se, että ryhmät vaativat käynnistyäkseen usein enemmän aikaa, kuin mitä niille on varattu. (Hyppönen & Lindén 2009, 39.)

Simulaatio opetusmenetelmänä

Terveysalan koulutuksissa simulaatio-opetuksen käyttö opetusmenetelmänä on kasvanut viimeisen 10 vuoden aikana. Simulaatioiden on koettu olevan hyviä ja tehokkaita oppimisen muotoja käytännön hoitotyön taitojen, tiimityön ja päätöksenteon oppimisessa. Terveysalalla käytetään eläviä, rakennettuja ja potilassimulaattorin avulla tapahtuvia simulaatioita. Harjoitusten myötä itsevarmuus ja luottamus omiin kykyihin kasvaa. (Teräs ym. 2016.)

Opetussimulaation avulla opetukseen voidaan tuoda lähes aidontuntuisia sosiaalisia tilanteita. Simulaation tulee olla helppo omaksua ja ymmärtää, mutta sen on oltava kuitenkin riittävän monimutkainen ollakseen haastava. Simulaation on oltava tarpeeksi lyhyt, jotta sitä voidaan käyttää opetuksen aikana. Simulaatioita voidaan toteuttaa myös tietokoneohjelmoina. (Ylitaro 2012.)

Case-opetus (tapausopetus) opetusmenetelmänä

Case-opetuksessa opiskelijat saavat ratkaistavakseen jonkin tapauksen (esim. oikea työelämää vastaava tapaus). Opiskelijoiden tehtävänä on alkaa purkamaan tapausta ja tehdä siitä johtopäätöksiä sekä selityksiä. Tapaukset voivat olla esimerkiksi artikkeleita, kertomuksia, kuvauksia, malleja tai sovelluksia. Opiskelijoille voidaan antaa myös tukikysymyksiä tapauksen purkamista varten, joihin he etsivät vastauksia. (Hyppönen & Linden 2009, 50.)

Case-opetuksen vahvuutena on mm. se, että opiskelija pääsee soveltamaan hankittuja tietoja ja taitojaan käytäntöön. Tämä on hyvä opetusmuoto jo opittujen tietojen soveltamisessa. Menetelmän uskotaan kehittävänsä myös kokonaisuuksien ymmärtämistä, käytännön ongelmanratkaisua, eri ratkaisuvaihtoehtojen arviointiin ja optimaalisen ratkaisuvaihtoehdon valintaan liittyviä kykyjä. Haasteena on saada opiskelijat pohtimaan kriittisesti annettua tapausta, tämä vaatiikin hyvin valittuja tapauksia ja kysymyksiä toimiakseen. Opettajalta case-opetus vaatii kokemusta sekä huolellista valmistautumista. (Hyppönen & Linden 200, 50.)

Verkko-opiskelu opetusmenetelmänä

Verkko-opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknikkaa niin, että se ei ole sidonnainen aikaan tai paikkaan. Oppimismateriaali ja tähän liittyvät opinnot ovat verkkoympäristössä. Opetusprosessi tapahtuu verkossa, johon on rakennettu oppimisympäristö ja se pitää

sisällään ohjeita, tehtäviä, oppimateriaalia, verkkokeskusteluja sekä linkkejä. Verkkoympäristössä pyritään myös hyödyntämään toisilta oppimista ajatusten ja tehtävien avulla. (Hyppönen & Linden 2009, 54.)

Verkko-opetuksen ehdoton vahvuus on se, ettei se ole sidonnainen paikkaan tai aikaan. Opiskella voi omassa tahdissa, missä ja milloin itselle sopii. Haasteena taas voidaan pitää sitä, että opiskelijalta sekä opettajalta edellytetään tietyntasoista tietoteknistä osaamista. Verkossa olevan oppimisympäristön luominen vaatii myös panostusta, jotta se on selkeä ja helppokäyttöinen. Opiskelijat voivat myös kokea jäävänsä helposti yksin opiskeluiden kanssa ja kokea saavansa riittämätöntä ohjausta sekä tukea verkko-opetuksen osalta. (Hyppönen & Lindén 2009, 54.)

Oppimispäiväkirja opetusmenetelmänä

Oppimispäiväkirja on opiskelijan kirjoittama dokumentti, johon sisällytetään opittuja asioita, heränneitä kysymyksiä, luentojen asioita, suunnitelmia, ongelmakohtia ja muuta pohdintaa. Keskeistä siinä on opiskelijoiden oma refleктоiminen ja syvälinen omaa oppimista koskeva pohdinta. Oppimispäiväkirjaa olisi hyvä täyttää päivittäin tai viikoittain, jotta opitut asiat eivät unohdu. Oppimispäiväkirjoissa opiskelijat työstävät ja kirjoittavat omia ajatuksiaan, joka saattaa selventää sekä syventää oppimista. (Hyppönen & Linden 2009, 38.)

Oppimispäiväkirjan käyttö opintojakson arviointimenetelmänä tukee opiskelijoiden pitkäjätksoista opiskelua erityisesti tilanteessa, jossa opettaja lukee päiväkirjat säännöllisesti. Tällöin opettaja voi esiin tulleiden vaikeiden ja haastavien asioiden pohjalta muokata myös opetusta. Samalla oppimispäiväkirjat tuovat myös opiskelijoiden opintojakson asioita koskevan ajatusmaailman lähemmäksi opettajaa. Osa opiskelijoista pitää oppimispäiväkirjaa työläänä ja epämieluisana menetelmänä, jolloin oppimisen kehittymisen prosessointi vaikeutuu, eikä se ehkä saavuta toivottuja tuloksia. Oppimispäiväkirjan käyttöön tarvitaan riittävää opastusta. (Hyppönen & Lindén 2009, 38).

6 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyömme lähti liikkeelle syyskuussa vuonna 2020, kun saimme toimeksiannon LAB-ammattikorkeakoululta. Koululla on meneillään Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle -hanke, jolla pyritään tukemaan miesten hakeutumista ja pysymistä sosiaali- ja terveysalan opinnoissa. Opinnäytetyömme käynnistyi pikkuhiljaa syyskuun aikana, jolloin pidimme hankkeen yhteyshenkilöiden kanssa useita palavereja Teamsin välityksellä. Näissä sovimme alustavista aikatauluista sekä kävimme läpi opinnäytetyön tarkoitusta. Tämän jälkeen aloitimme kirjoittamaan opinnäytetyön suunnitelmaa, joka hyväksyttiin marraskuussa 2020. Marraskuussa pääsimme aloittamaan varsinaisen opinnäytetyön kirjoittamisen ja laatimaan kyselylomakkeen, jolla aineisto kerättiin. Kyselylomake jaettiin sosiaalisen median kautta joulukuussa 2020. Kysely oli avoinna joulutammikuun ajan, jonka aikana saimme vastauksia 14 kpl. Vastaukset sisälsivät paljon tärkeää tietoa tutkimuskysymyksiemme kannalta, joten helmikuun alussa pääsimme aloittamaan aineiston analysointia. Kerätty aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä, teemoitettuna tutkimuskysymyksiimme perustuen kolmeen eri teemaan. Teemoiksi nousivat:

- 1) opintojen viivästymiseen vaikuttavat tekijät
- 2) opintoja edistäväksi koetut tekijät
- 3) tuen tarve oppilaitoksen puolelta.

Opinnäytetyömme valmistui huhtikuun alussa vuonna 2021.

6.1 Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle-hanke

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on LAB-ammattikorkeakoulun hallinnoima Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle-hanke.

Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle-hanke on Euroopan sosiaalirahaston rahoittama hanke, jonka vastuuviranomainen on sosiaali- ja terveysministeriö ja sitä toteuttaa LAB-ammattikorkeakoulu Oy. (LAB-ammattikorkeakoulu 2019.)

Hanke kohdistuu erityisesti miehiin, joilla on jo vähintään toisen asteen koulutus tai muu korkeakoulututkinto ja jotka ovat vaihtamassa ammattia, ovat työttömiä tai työttömyysuhan alla. Kohderyhmään kuuluu lisäksi myös hankealueella toimivat opiskelijat, sote-alalla työskentelevät mieshenkilöt, alan julkiset ja yksityiset työnantajat, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat sekä peruskoulujen TET-ohjaajat ja työvoimaviranomaiset. (LAB-ammattikorkeakoulu 2019.)

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveysalan koulutusten vetovoimaisuutta ja lisätä ymmärrystä työkentän monipuolisuudesta sekä tätä kautta lisätä potentiaalisten mieshakijoiden määrää. Segregaation lievittyminen ja tasa-arvoisuuden vahvistuminen sote-alan ammateissa on yhteiskunnallisesti ajankohtainen ja merkittävä tavoite. Kysyntä mies-työntekijöille sote-alan eri ammateissa lisääntyy jatkuvasti ja on tärkeää pyrkiä vastaamaan työelämän tarpeisiin. Hankkeen tavoitteiden toteutuminen edistäisi eri sukupuolten mahdollisuuksia sotealan koulutuksissa ja työelämässä. (LAB-ammattikorkeakoulu 2019.)

Hankkeen yhtenä tavoitteena on vahvistaa miesopiskelijoiden opintojen edistymistä tavoiteajassa, kasvattaa tyytyväisyyttä opintoihin ja vähentää opintonsa keskeyttäneiden määrää. (LAB-ammattikorkeakoulu 2019.)

6.2 Laadullinen opinnäytetyö

Kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan tutkimusta, joka pyrkii ymmärtämään ilmiötä. Laadullinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa ymmärtämään, mistä ilmiössä on kyse, ja tämän pohjalta mahdollistaa ilmiötä selittävien teorioiden, hypoteesien ja oletuksien kehittämisen. Tiettyjen asioiden kuvailu on mahdollista ainoastaan tekstin avulla ja esimerkiksi ihmisten suhtautumisen ja asenteiden kuvaaminen muilla kuin laadullisin keinoin, eli tekstinä on lähes mahdotonta. On tärkeää valita menetelmä, jolla ilmiöstä saadaan sellaista tietoa, jolla tutkimusongelma saadaan ratkaistua. (Kananen 2015, 70.) Tähän opinnäytetyöhön valitsimme laadullisen tutkimusmenetelmän koska tarkoituksena on selvittää opintojen viivästymiseen vaikuttavia tekijöitä sekä opintoja edistäviä tekijöitä opiskelijoiden henkilökohtaisten kokemusten ja tarpeiden kautta.

Laadullisessa tutkimuksessa pääsääntöisesti noudatetaan yleistä tutkimusprosessia. Poikkeus tapahtuukin aineistonkeruuvaiheessa. Laadullisessa tutkimuksessa ei voida etukäteen määritellä sitä, kuinka paljon aineistoa kerätään, vaan kerättävän aineiston määrän ratkaisee kylläntymisen eli saturaation kautta itse aineisto. Aineistoa kerätään niin paljon ja niin kauan, kunnes tutkimusongelma on ratkennut. Laadullisessa tutkimuksessa ongelmaksi muodostuu usein aineiston runsaus ja monimuotoisuus. Laajasta aineistosta tutkijan täytyy osata löytää vastaus tutkimusongelmaansa ja osata jättää tutkimusongelman kannalta tarpeeton tieto ulkopuolelle. (Kananen 2015, 128-129.) Kun saturaatiopiste oli saavutettu, eli aineistoa oli kerätty riittävästi tutkimusongelman ratkaisemiseksi, lähdimme tarkastelemaan aineistoa teemoittelemalla sen tutkimuskysymyksiin perustuen kolmeen eri teemaan. Tämän avulla pystyimme rajaamaan tutkimuskysymysten kannalta epäoleellisen tiedon ja jättämään sen tutkimuksen ulkopuolelle. Myös etukäteen huolellisesti laaditut kysymykset helpottivat aineiston analysointia ja vähensivät ns. ”hukkainformaation” määrää.

Laadullista tutkimusta voidaan toteuttaa monella eri tapaa. Voidaan käyttää perinteisiä kanavia tai hyödyntää internettiä. Aineistonkeruumenetelmät eli haastattelut, havainnointi, sähköpostikysely ja dokumentit voidaan kerätä myös verkkoa hyödyntäen. Verkossa tapahtuva laadullinen tutkimus noudattaa menetelmiensä osalta perinteistä laadullista tutkimusta. Media asettaa omia haasteitaan tutkimukselle, mutta tuo mukanaan myös etuja. (Kananen 2015, 132-133.) Vallitsevan pandemiatilanteen vuoksi tässä tutkimuksessa aineisto kerättiin verkossa toteutetulla avoimia kysymyksiä sisältäneellä kyselylomakkeella. Koimme myös, että kohderyhmä oli helpointa tavoittaa verkon välityksellä.

6.3 Tutkimusaineiston hankinta

Tutkimuksen aineisto kerättiin avoimia kysymyksiä sisältäneen kyselylomakkeen avulla, jossa hyödynsimme Webropol-sovellusta. Kysely jaettiin saatekirjeineen sosiaalisessa mediassa sekä yhdessä LAB-ammattikorkeakoulun sairaanhoitajien Whatsapp-ryhmässä. Saimme kyselyyn yhteensä 14 vastausta, joista kaikki olivat käyttökelpoisia tutkimuksemme kannalta. 78 prosentilla kyselyyn vastanneista opinnot olivat joko viivästyneet tavoiteajasta tai keskeytyneet kokonaan, joten koemme, että tavoitimme hyvin kohderyhmään kuuluvia henkilöitä ja saimme näin arvokasta tietoa tutkimukseemme. Kyselyn alussa taustamuuttujia selvitettiin suljetuilla, valmiit vastausvaihtoehdot sisältävien kysymysten avulla. Opintojen viivästymiseen johtaneita syitä, kokemuksia eri opetusmenetelmistä sekä tuen tarvetta oppilaitoksen puolelta selvitettiin pääasiassa avoimilla kysymyksillä. Lisäksi opetusmenetelmiin liittyen oli muutamia monivalintakysymyksiä, joilla pystyimme mahdollistamaan laajemman kyselypohjan ilman, että vastaamisaika venyisi liian pitkäksi. Tällä pyrimme helpottamaan vastaajien työtä ja säilyttämään mielenkiinnon kyselyn loppuun asti. Verkkolomakkeilla onkin todettu olevan paljon hyviä puolia, mutta yhtenä huonona puolena voidaan pitää kyselyiden määrän jatkuvan kasvun myötä ilmenevää vastausväsymystä. Vastausprosentit ovat laskeneet huolestuttavasti ja tutkimusryhmää voi olla vaikea tavoittaa. Olisikin syytä miettiä, miten kyselylomakkeesta saadaan mahdollisimman selkeä ja helppo, koska harva viitsii käyttää aikaansa pitkien lomakkeiden täyttämiseen. (Vehkalahti 2018, 48.)

Verkko tarjoaa nykypäivänä useita välineitä tutkimuksen tekoon. Käytännössä kaikki perinteisesti käytetyt tiedonkeruumenetelmät ovat käytettävissä ja hyödynnettävissä myös internetin välityksellä. Lisäksi internet avaa myös joukon uusia medioita, jotka mahdollistavat paikasta ja ajasta riippumattoman tiedonkeruun. (Kananen 2014, 24.) Syyt, joiden vuoksi päädyimme kyselytutkimukseen, olivat sen taloudellisuus ja helppous. Myös tiukan aikataulun vuoksi se oli ajankäytön kannalta paras ratkaisu, koska valmiit sähköiset vastaukset ovat suoraan käännettävissä tiedostoiksi, jolloin aikaa säästyy litteroinnilta. Koska opinnäytetyömme aiheen tutkiminen on mahdollista myös verkon välityksellä, päätimme näin

pandemia-aikana hyödyntää sitä. Tarpeettomien sosiaalisten kohtaamisten minimoiminen on tässä ajanjaksossa tärkeää.

6.4 Aineiston analysointi

Tämä laadullinen opinnäytetyö on analysoitu sisällönanalyysillä, teemoittelun keinoin. Teemoittelulla tarkoitetaan aineiston pilkkomista ja järjestämistä erilaisten aihepiirien mukaan. Sen tarkoituksena on nostaa aineistosta esiin tutkimusongelmaa valaisevia teemoja ja sillä pyritään löytämään ja erottelemaan tutkimusongelman kannalta oleelliset aiheet. Teemoittelu on hyvä analysointitapa, kun tavoitteena on jonkin käytännön ongelman ratkaiseminen. (Silius 2008, 4.)

Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sisällönanalyysin tarkoituksena on luoda selkeä ja sanallinen kuvaus ilmiöstä ja järjestää aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon, kuitenkin kadottamatta sen sisältämää informaatiota. Laadullisen aineiston analysoinnin tarkoituksena on informaatioarvon lisääminen. Aineiston laadullinen käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tulkitaan, jossa aineisto ensin hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja tämän jälkeen kootaan uudelleen loogiseksi kokonaisuudeksi. Tällä menetelmällä saadaan kuitenkin vain järjestettyä kerätty aineisto johtopäätösten tekoa varten. Sisällönanalyysillä toteutettuja tutkimuksia kritisoidaankin usein juuri niiden keskeneräisyydestä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103, 106, 122.)

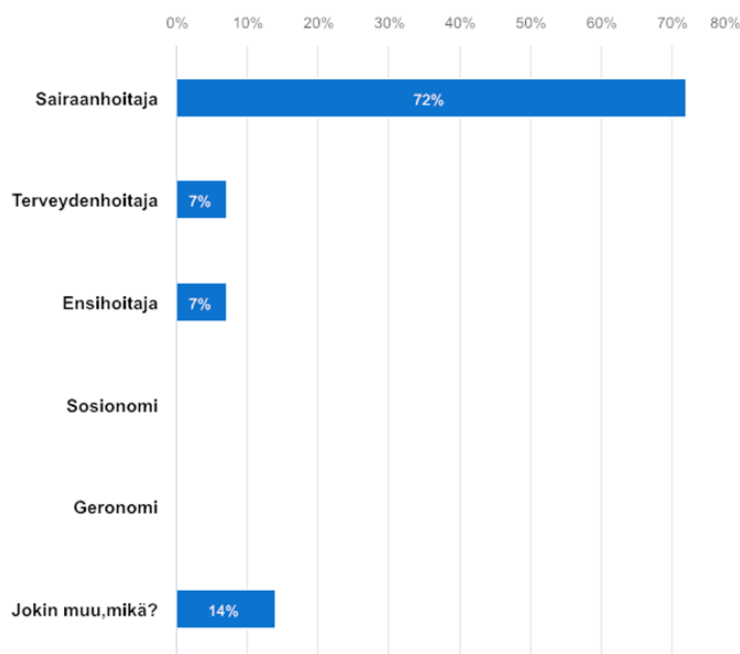
Kun aineistoa oli saatu kerättyä riittävästi, luimme sen läpi useaan kertaan, niin, että pysyimme muodostamaan aineistosta hyvän kokonaiskäsityksen. Aineistoa läpi käydessämme huomasimme, että muutama kysymyksistä ja niiden kautta saaduista vastauksista ei ole tärkeitä tutkimuskysymysten kannalta, joten ne jätettiin kokonaan jo tässä vaiheessa pois. Tämän jälkeen teemoitimme aineiston tutkimuskysymyksiimme perustuen kolmeen eri teemaan helpottaaksemme analysointia. Teemoiksi muodostuivat: 1) Opintojen viivästyymiseen vaikuttavat tekijät, 2) opintoja edistäväksi koetut opetus- ja arviointimenetelmät, sekä 3) koettu tuen tarve oppilaitoksen/opettajien puolelta. Kun aineisto oli teemoitettu, aloimme jäsentelemään ja tiivistämään materiaalia niin, että mukaan jäi vain tutkimuksemme kannalta oleellinen aineisto. Teemojemme kautta esiin nousseita asioita vertailimme aiheesta saatavilla olevaan teoretietoon, sekä aiempiin tutkimuksiin. Tuloksia esittellessämme olemme nimenneet otsikot teemojen mukaisesti.

7 Tulokset

Esittelemme tutkimustulokset läpi sanallisesti. Havainnollistamisen tueksi olemme myös koonneet osasta tuloksia numeeriset taulukot. Haastateltavien vastauksia tuomme esiin sitaateilla, jotka on eroteltu lainausmerkein. Kyselylomake, jolla aineisto on kerätty, löytyy sellaisenaan liitteistä.

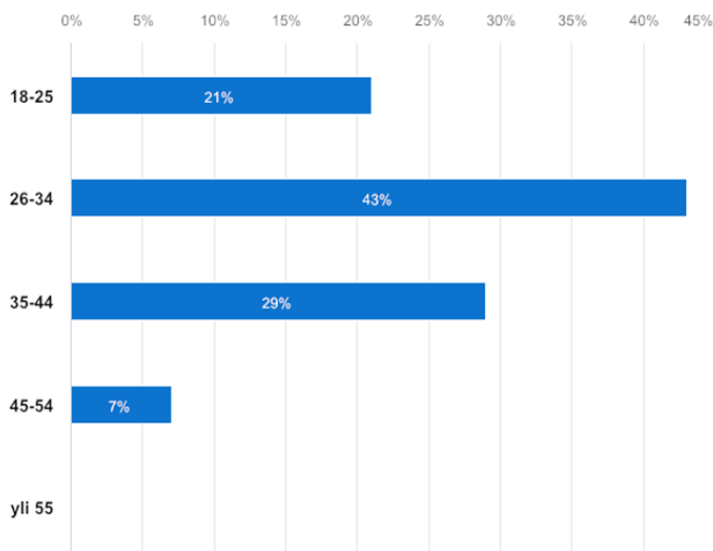
Taustamuuttujat

Verkon kautta jaettuun kyselyymme vastasi 14 ammattikorkeakoulun opiskelijaa. Vastaajista 10 (70 %) opiskeli sairaanhoitajan tutkintoa. Vastaajien joukossa oli myös yksi terveydenhoitajaopiskelija, yksi ensihoitajaopiskelija, yksi fysioterapeuttiopiskelija sekä yksi liiketalouden opiskelija (Taulukko1).

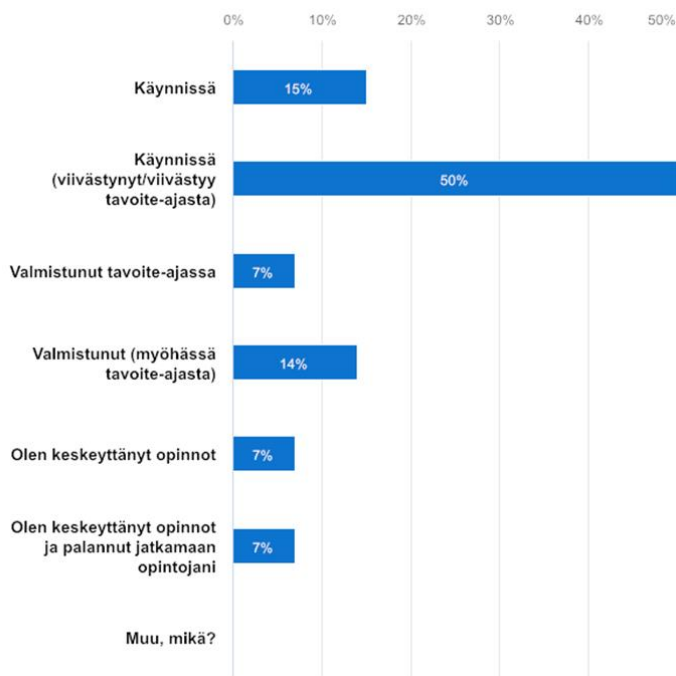
Taulukko 1. Vastaajat opiskelualoittain

Vastaajista 12 (86 %) oli naisia ja kaksi miestä. Iältään vastaajat olivat 18-54 vuotiaita. (Taulukko 2)

Taulukko 2. Ikäjakauma vastaajien kesken

Vastaajista suurin osa (72 %) oli vastaushetkellä opiskelijoita. Kolme vastaajista oli jo valmistuneita ja kaksi vastaajista oli keskeyttänyt opintonsa, näistä toinen oli myöhemmin palannut jatkamaan opintojaan. Yhdellätoista vastaajista opinnot olivat myöhästyneet tutkinnoista (Taulukko 3).

Taulukko 3. Opintojen tila vastaajien kesken

7.1 Opintojen viivästymiseen/keskeytymiseen vaikuttavia tekijöitä

Lomakkeessa kysyttiin tärkeimpiä syitä, jotka ovat vaikuttaneet opintojen viivästymiseen tai keskeytymiseen (Liite 1). Tähän saimme yhteensä 13 vastausta. Vastauksissa esille tulleita yleisimpiä opintoja viivästyttäneitä tekijöitä olivat työssäkäynti opiskelujen ohella, heikko opiskelumotivaatio sekä haasteet opinnäytetyön kanssa. Näitä analysoimme tässä kappaleessa sanallisesti vielä hieman tarkemmin. Lisäksi olemme koonneet alle taulukon, josta käy ilmi kaikki vastauksissa esille tulleet opintoja viivästyttäneet tekijät sekä niiden esiintyminen määrinä (taulukko 4).

Opintojen viivästymiseen vaikuttava tekijä	Mainintojen määrä
Opinnäytetyöprosessi	6
Työskentely opintojen ohella	5
Heikko motivaatio	4
Elämässä tapahtuvat muutokset/mainitseamattomat henkilökohtaiset asiat	4
Mielenterveyden ongelmat	2
Vallitseva koronapandemia	2
Opettajien huono tavoitettavuus	2
Opettajien joustamattomuus	1
Läakelaskut	1

Taulukko 4. Opintojen viivästymiseen vaikuttavat tekijät ja niiden esiintyminen vastaajien kesken

Työssäkäynti opiskelun ohella

Tutkimukseemme vastanneista viisi (5) mainitsi työssä käynnin opiskelujen ohella olleen yksi tärkeimmistä opintoja viivästyttäneistä tekijöistä. Useampi vastaajista mainitsi työssäkäynnin opintojen ohella olleen jopa välttämätöntä toimeentulon kannalta. Työn teon koettiin vievän paljon voimavaroja opiskelulta. Työssäkäynti ammattikorkeakouluopiskelijoiden keskuudessa onkin yleistä, sillä tilastokeskuksen vuonna 2020 julkaistun tutkimuksen mukaan yli 18-vuotiaista ammattikorkeakouluopiskelijoista 59 % kävi töissä opintojen ohella.

(Tilastokeskus 2020.) Myös useiden aikaisempien tutkimusten perusteella työssäkäynnin on todettu olevan yksi merkittävimmistä syistä opintojen viivästymiseen. Tutkimusten mukaan on todettu, että pelkkä asumistuki ja opintoraha eivät riitä opiskelijoiden elinkustannusten kattamiseen, vaan opiskelijat rahoittavat ison osan opinnoistaan ansiotulojen avulla. (Kalima 2011, 37; Rantanen 2015, 25.)

“Töissä käynti opintojen ohella oli välttämätöntä ja se söi paljon voimavaroja opiskelulta”

“Myös töiden teko opiskeluiden ohella on ollut välttämätöntä taloudellisen tilanteen vuoksi ja koen sen opintoja hidastaneena tekijänä”

“Työ. Perhe. Ajankäytön riittämättömyys.”

“Ajan puute oppinäytetyön tekemiseen, kun olen kokopäivätyössä.”

Heikko opiskelumotivaatio

Vastaajista neljä (30 %) mainitsi heikon motivaation yhdeksi tärkeimmäksi opintoja viivästyttäneeksi tekijäksi. Opinnoissa jälkeen jäämisen ja pärjäämättömyyden tunteen koettiin olevan selkeästi yhteydessä, sekä myös lisäävän entisestään motivaatio-ongelmia. Puutteellisten opiskelutaitojen sekä oman heikon panostuksen koettiin vaikuttavan heikentävästi opintomenestykseen. Muutamassa kurssissa jälkeen jääminen laski motivaatiota entisestään ja näin opinnoissa kiinni saaminen muuttui entistä vaikeammaksi. On selvää, että motivaatiolla on merkittävä vaikutus opintojen etenemiseen tai niiden etenemättömyyteen. Mikäli oppilaalla on oppimisvaikeuksia, voi hyvä motivaatio puolestaan tukea merkittävästi opintojen etenemistä ja loppuun suorittamista. (Jyväskylän yliopisto 2020 1,3.)

“Tähän kaikkeen toki suuresti vaikuttaa myös oma heikko motivaatio opiskeltavaa alaa kohtaan. Tuntuu ettei ole kiire valmistua, kun ei alan työtäkään kiinnosta...”

Kun opiskeltava ala koettiin itselle sopimattomana tai epämielikkäänä, ei myöskään koettu tarvetta kiirehtiä itselle epämieluisaan työhön. Yksi vastaajista mainitsi, ettei opintojakson sisältö ole mielekästä, joten motivaatio ei sen takia opiskeluun riitä juuri sillä hetkellä. On todennäköistä, että opinnot viivästyvät, mikäli opiskelu tuntuu työläältä ja vaativalta tai jos opiskelija ei tunne alaa kohtaan aitoa kiinnostusta. Aiempien tutkimusten perusteella voidaan nähdä, että lähes puolet opiskelijoista, joiden opinnot ovat viivästyneet, kokevat heikon motivaation olleen vaikuttavana tekijänä. Heikko opiskelumotivaatio voi johtaa myös opintojen keskeyttämiseen. Riskinä voidaan nähdä myös haluttomuus hakeutua oman alan töihin valmistumisen jälkeen, jolloin koulutusta voidaan pitää hukkainvestointina, sekä yhteiskunnan, että yksilön itsensä kannalta. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2012.)

“Motivaation puute opintoja kohtaan (ei niinkään opiskeltavaa alaa kohtaan) laski myös ensimmäisen vuoden jälkeen, johtui ehkä siitä, että tunsin etten pärjää opinnoissa yhtä hyvin, kun muut, tämä taas johtui ehkä osaltaan omasta panostuksesta ja osaltaan puutteellisista opiskelutaidoista”

“Motivaatio lähiopetukseen alkoi katoamaan. Opinnot alkoivat viivästyään, jonka myötä motivaatio laski entisestään.”

“Omalla kohdalla kyse oli puhtaasti motivaation katoamisesta. Mutta jos joku asia täytyy nostaa esille, niin opettajan/opettajien helppo tavoitettavuus olisi hyvä.”

“Opintojakson sisällön mielekkäys. --> Ei riitä oma motivaatio juuri sillä hetkellä”

Selvitimme motivaatiota heikentäviä opetus- ja arviointimenetelmiä lisäksi yhdellä avoimella kysymyksellä (Liite1), johon saimme 11 vastausta. Vastauksissa nousi esille mm. itsenäinen ja yksipuolinen verkko-opiskelu, vuorovaikutusten puute, ryhmätyöt ja haasteet tasa-vertaisten ryhmien muodostamisessa, liian nopea ja joustamaton opiskelutahti, liian laajat tehtävät, pakolliset teoriatunnit, tylsät luennot ja “opettajan monologia”, pelkkä hyväksyty/hylätty arviointi sekä epäselvät tehtävänannot.

Psyykkiset ongelmat ja muutokset elämäntilanteessa

Muutokset omassa elämäntilanteessa oli neljän (30 %) vastaajan toimesta mainittu opintoja viivästyttäneeksi syyksi. Tässä mainittuja asioita olivat mm. muutto toiselle paikkakunnalle sekä läheisen yllättävä kuolema. Muutamissa vastauksissa omassa elämässä tapahtuvia muutoksia ei ollut avattu tarkemmin.

Psyykkiset vaivat ovat opiskelijoiden keskuudessa hyvin yleisiä. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen mukaan niistä kärsi jopa 30 % opiskelijoista. Psyykkiset ongelmat yleistyivät pidempään opiskelleilla ja nousivat tässä ryhmässä ammattikorkeakouluopiskelijoilla jopa 51 prosenttiin. Mittarin eri kategorioista yleisimmiksi ongelmiksi nousivat jatkuvan ylläpitämisen kokeminen, itsensä kokeminen onnettomaksi ja masentuneeksi, vaikeus keskittyä tehtäviin, valvominen ja yönien menettäminen sekä itseluottamuksen menettäminen. Lisäksi pakonomaisia arkea häiritseviä ajatuksia oli noin joka kymmenennellä vastaajista. (Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimukset 2016, 31-36.)

“Elämäntilanteen muutos ja muutto toiselle paikkakunnalle.”

“Läheisen yllättävä kuolema siirsi harjoittelua ja yhden opintojakson teoriatunneille osallistumista. Lopussa teoriajakson opettaja ei hyväksilukenuk jo aiemmin käytyjä

tunteja, vaan vaati käymään koko kurssin uudelleen muutaman poissaolon takia. Tämän takia valmistuminen siirtyi kolmella kuukaudella.”

Kaksi vastaajista mainitsi mielenterveysongelmien viivästyttäneen heidän opintojaan. Sosiaalisten tilanteiden pelko ja mm. ryhmä- ja parityöt koettiin ahdistavina ja jännittävinä, mikä oli johtanut siihen, että niitä alettiin välttelemään, joka taas puolestaan johti kurssisuorituksen viivästymiseen.

Myös mielenterveysseulan mukaan joka kolmannes opiskelijoista koki esiintymisvaikeuden yhtenä eniten stressiä aiheuttavana tekijänä. Huolestuttavaa on myös se, että yli 20 % opiskelijoista koki mielialansa, omat voimavaransa ja kykynsä sekä tulevaisuuden suunnittelun negatiiviseksi. (Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimukset 2016, 31-36.)

”Ryhmä ja parityöt ahdistavat paljon jännittää mitä mieltä uudet ihmiset ovat. Henkinen epävarmuus lisää kynnystä osallistua pari ja ryhmätöihin. Ne jäävät helposti väliin koska niitä välttää kaikin mahdollisin keinoin. Kurssien suoritukset viivästyvät tämän takia.”

Covid19-pandemia

Maailmalla vallitseva koronapandemia on sulkenut kouluja ympäri suomen ja lähiopetuksesta on siirrytty lähes kokonaan etäopetukseen. Eräs vastaajista oli kokenut tämän vaikuttaneen heikentävästi opintojen etenemiseen. Kaikki sosiaaliset tilanteet oli koettu etäopetusjakson jälkeen entistä ahdistavampana. Etäopiskelun ja poikkeusolojen vaikutus opiskelijoiden jaksamiseen onkin koettu pääosin kielteisenä. Sote-alan opiskelijat ovat kokeneet jaksamisensa heikenneen vielä suhteellisesti enemmän, kuin opiskelijat keskimäärin. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoista jopa 17 % ilmoitti jaksamisensa muuttuneen erittäin paljon aikaisempaa huonommaksi (Tuomisto ym. 2020, 21.)

”nyt koronan jälkeen kaikki sosiaaliset tilanteet ja lähiopetusjaksot koen vähintäänkin ahdistavana”

Haasteet opinnäytetyön kanssa

Vastaajista kuusi (47 %) mainitsi opinnäytetyön olleen yksi merkittävimmistä opintoja viivästyttäneistä tekijöistä. Kysyimme myös yhdellä erillisellä suljetulla kysymyksellä sitä, onko opinnäytetyö hidastanut opintojen etenemistä, vastausvaihtoehtojen ollessa kyllä ja ei (Liite 1). Tähän saimme 14 vastausta, johon 8 vastaajista (57 %) vastasi kyllä. Avoimella kysymyksellä pyysimme vastaajia kertomaan tarkemmin mikä opinnäytetyön tekemisessä on koettu erityisen hankalaksi ja minkälaista ohjausta sen kanssa olisi kaivattu. Tähän saimme 12 vastausta. Sanallisen analyysin lisäksi kokosimme tähän kysymykseen saadut

vastaukset ja niiden mainintojen määrän myös taulukon muotoon helpottamaan tuloksien lukua (Taulukko 5).

Opinnäytetyöhön liittyvät haasteet	Mainintojen määrä
Aiheen valinta	6
opinnäytetyönohjaajan huono tavoitettavuus	4
Kokemus ettei saa riittävästi apua työn kanssa	6
Sopivien lähteiden löytyminen	2
Ohjaavan opettajan vaihtuminen kesken kaiken	2
Ohjaajan asenne ja ohjaustyyli	1
Opinnäytetyön kokeminen turhana	2
Ajan puute opinnäytetyön tekemiseen	2
Koronapandemian aiheuttamat haasteet	1

Taulukko 5. Opinnäytetyöhön liittyvät haasteet ja niiden kokeminen vastaajien kesken

Opinnäytetyön aiheen valinta koettiin vastaajien keskuudessa haasteelliseksi. Vastaajista 6 (50 %) mainitsi aiheen valinnan tuottaneen haasteita. Aiheen valintaan toivottiin enemmän tukea opettajien ja koulun puolelta. Toivottiin enemmän valmiita ja mielenkiintoisia vaihtoehtoja, joista valita. Myös enemmän konkreettista apua ja säännöllisiä tapaamisia toivottiin lisää läpi koko opinnäytetyöprosessin. Opinnäytetyössä alkuun pääseminen koettiin myös hankalaksi. Kun alkuun oli päästy, pienetkin tauot työn tekemisessä tuottivat vaikeuksia palata työn pariin. Taukojen aiheuttajaksi mainittiin mm. opettajien huono tavoitettavuus sekä aikataulujen sovittaminen yhteen työparin kanssa. Opinnäytetyön aloittamisen viivästyminen on todettu pidentävän opiskeluaikoja. Opinnäytetyön alkuvaiheen ohjaus voidaankin nähdä erityisen tärkeänä, koska sillä luodaan perusta koko opinnäytetyölle. Monesti voi unohtua se tosiasia, että ensimmäistä opinnäytetyötään tekevä opiskelija ei tiedä, millainen opinnäytetyö on prosessina tai lopputuloksena. Ohjaajan tehtävänä onkin selvittää vaatimukset opiskelijalle. Aiheen valinta ja sen rajaus näyttäisi olevan eritasoisissa opinnäytetyöissä eniten haasteita tuottavat tekijät. (Leinonen 2006 8,10.)

“Aiheen valinta. Parasta ois jos aiheet olisi valmiina ja siitä tehdään ja opettajan kanssa säännöllisesti tapaamisia.”

“Aiheen valitseminen sekä opinnäytetyössä alkuun pääseminen. Sitten kun pääsee alkuun ja tulee pienikin tauko työn tekemisessä (opettajat ei vastaa nopeasti viesteihin, työparin kanssa aikataulut ei satu yhteen jne.) on jatkaminen taas entistä vaikeampaa. Ja ihan vaan yksinkertaisesti se, että EI OSAA/vei tiedä mitä pitäisi tehdä”

“Oikean ja mielekkään aiheen valinta. Oikean relevantin kirjallisuuden löytäminen.”

Kaksi vastaajaa mainitsi ohjaavan opettajan vaihtumisen kesken opinnäytetyöprosessin hidastaneen prosessia. Eräs vastaajista kertoo joutuneensa “ruinaamaan” 2 kuukautta saadaakseen uuden ohjaajan ja päästäkseen jatkamaan opinnäytetyön tekoa. Yksi vastaajista mainitsi ohjaavan opettajan ohjaustyylin ja asenteen hidastaneen opinnäytetyön edistymistä. Myös vallitsevan koronapandemian koettiin vaikuttavan negatiivisesti opinnäytetyön etenemiseen. Ohjaussuhteessa on monia tekijöitä, jotka saattavat heikentää ohjauksen onnistumista. Lähtökohtana onnistumiselle voidaan pitää, että ohjaajan ja opiskelijan odotukset ja tavoitteet ovat samansuuntaiset. Pahimmaksi ohjauksessa on koettu se, että ohjaaja on passiivinen ohjaussuhteen aloittamisessa, eikä anna palautetta, ilman opiskelijan erillistä pyyntöä. Opiskelijat odottavat, että ohjaaja on valmistautunut ohjaukseen ja on kiinnostunut aiheesta. Ohjaajalta odotetaan myös substanssitietoa aiheesta sekä sitä, että ohjaus sovelletaan heidän tarpeisiinsa. Ohjaajan ja ohjattavan erilainen työskentelytapa, ajankäyttö ja keskustelutapa sekä erilaiset odotukset ohjaustilanteelta voivat aiheuttaa ristiriitoja. (Leinonen 2006, 12.)

“Ohjaajan asenne ja ohjaustyyli vaikuttivat paljolti motivaatioon negatiivisesti. Myös korona ja sen tuomat rajoitteet hidastivat työn etenemistä.”

“Ohjaajan vaihtuminen kesken kaiken. Olisi saanut tulla automaattisesti, eikä ruinaamalla 2 kuukautta, jotta saadaan uusi ohjaaja.”

Vastauksista ilmeni myös, että opinnäytetyötä pidettiin vanhanaikaisena ja se koettiin “pakollisena riippakivenä” valmistumisen tiellä. Koettiin, ettei siitä ole konkreettista hyötyä tulevaisuuden työelämässä ja että vastaavanlaisia projekteja tulee koulun aikana tehtyä muutenkin. Opinnäytetyön pois jättämistä ja sen korvaamista kursseilla ehdotettiin.

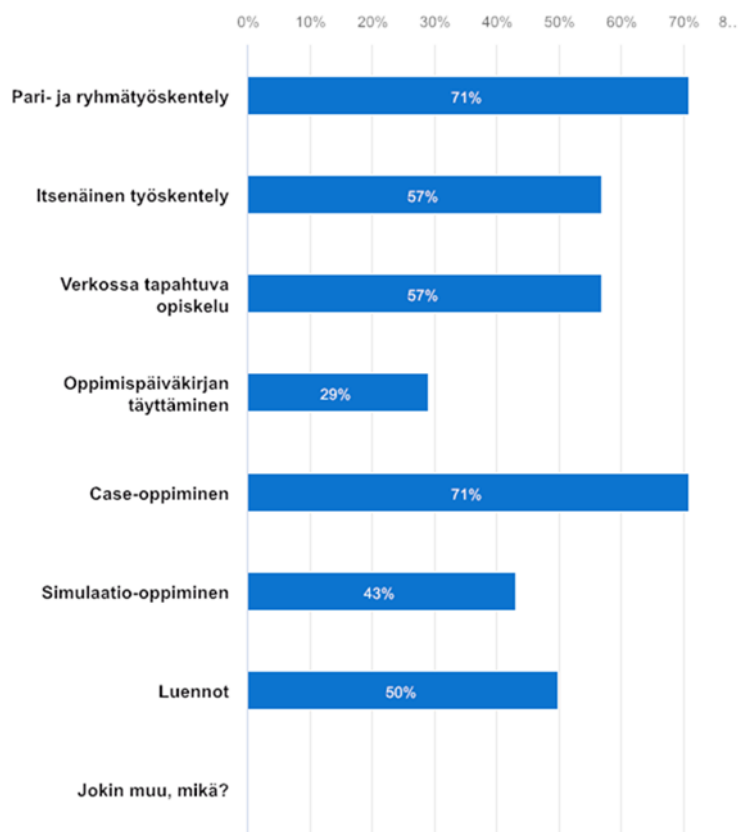
”Opinnäytetyön tekemisen koen turhana riippakivenä valmistumisen tiellä. Usein siitä ei ole mitään konkreettista hyötyä työelämässä. Vastaavan tyyllisiä projekteja tulee kouluvuosien aikana tehtyä mielestäni tarpeeksi.”

“Opinnäytetyö on ihan turha, sen voisi jo jättää tutkinnosta pois ja korvata kursseilla.”

7.2 Opintoja edistävaksi koetut tekijät

Opintoja edistäviä opetus- ja arviointimenetelmiä selvitettiin yleisesti yhdellä suljetulla monivalintakysymyksellä, johon oli annettu vastausvaihtoehdoiksi yleisimpiä ammattikorkeakoulussa käytössä olevia menetelmiä. Tämän lisäksi ”Muu, mikä?” -kohtaan sai vapaasti kirjoittaa menetelmiä vaihtoehtojen ulkopuolelta. Kaikki 14 vastaajaa vastasivat tähän kysymykseen. Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi ei tullut yhtään vastausta. Alla taulukko mielipiteiden jakautumisesta vastaajien kesken (Taulukko 6).

Minkä seuraavista opetus- ja arviointimenetelmistä koet edistävän oppimistasi?

Taulukko 6. Opintoja edistävät opetus- ja arviointimenetelmät

Verkko-opiskelu

Selvitimme yhdellä avoimella kysymyksellä sitä, miten verkossa tapahtuvan opiskelun on koettu vaikuttavan opintojen etenemiseen (liite 1). Tähän saimme 11 vastausta, joiden perusteella vastaajien mielipiteet jakoutuivat laidasta laitaan. Tässäkin voidaan siis todeta, että mikä sopii yhdelle, ei välttämättä sovi toiselle. Yksilöiden henkilökohtaiset ominaisuudet, taidot ja tiedot vaikuttavat siihen, miten pari- ja ryhmätyö koetaan. Vastaajista suurin osa, 6 (66 %) koki kuitenkin verkko-opiskelun edistäneen heidän opintojaan. Vastaajista 3 (33 %) koki sen hankaloittaneen opintoja ja kaksi vastaajista sanoi, ettei se ole vaikuttanut

opintoihin mitenkään. Verkko-opiskelun haasteet liittyvätkin usein ryhmän jäsenten välisiin eroavaisuuksiin: opiskelijoiden taustojen, tietojen, työkokemuksen, taitojen ja aiemman koulutuspuhjan välisiin eroihin. Kaikilla opiskelijoilla ei ole välttämättä vaadittavia oppimaan oppimisen taitoja tai tieto- ja viestintätekniistä osaamista. Työssäkäyvät opiskelijat eivät myöskään välttämättä ehdi osallistumaan lähiopetuskerroille, jossa jaettaisiin verkkoalustan ulkopuolelle jäävää, tärkeää tietoa koulutuksen sisällöistä, suorituksesta tai ohjauksesta. (Jumaja, 2018, 51.)

“Verkko-opiskelu helpottaa, kun saa itse päättää, missä ja milloin opiskelee. Verkossa myös erilaisten oppimistapojen hyödyntäminen on helpompaa”

Verkko-opiskelussa opintoja edistävänä tekijänä pidettiin erityisesti sitä, että opiskelu oli helppo sovittaa omiin aikatauluihin sopivaksi. Sen koettiin myös helpottavan opinnoissa kiinni ottamisessa, mikäli opinnoissa oli jääty jälkeen. Eräs vastaajista mainitsi myös asioiden jäävän paremmin päähän, kun joutui itse enemmän selvittämään asioita. Omatahtisen verkko-oppimisen onkin todettu mahdollistavan opiskelijalle omaan taitotasoon soveltuvat, sopivan haasteelliset tehtävät, yksilöllisemmän oppimispolun sekä motivoivan tavan oppimiseen ja osaamisen osoittamiseen. (Jumaja 2018, 46.)

“Verkossa tapahtuva opiskelu vaatii enemmän omatoimista asioiden tutkimista ja selvittelyä, joten koen sen edistävän opintoja. Asiat tuntuvat jäävän välillä hyvin päähän. Toki tällä alalla en haluaisi sen koskaan korvaavan täysin lähiopetusta.”

“Koen tämän edistäneen opintojani, sain mm. opinnoissa hyvin muita kiinni, kun otin ”tehospurttin” verkkokursseja. Opintopisteiden saaminen kasaan näin nopeasti ei olisi ollut mahdollista ilman verkkokursseja”

Eräs vastaajista mainitsi erilaisten oppimistapojen hyödyntämisen olevan verkossa helpompaa. Verkossa tapahtuva työskentely nähdäänkin usein oppijakeskeisenä ja oppijalla itsellään on siinä aktiivinen rooli oppimisen kannalta. Verkko-opiskelijalta edellytetään mm. kykyä käsitellä, konstruoida ja muokata tietoa kriittisesti sekä soveltaa tietoa. Tarvitaan myös kykyä valita itselle soveltuvat opiskelustrategiat sekä säädellä omaa oppimistaan. (Jumaja 2018, 35, 36.)

Pari- ja ryhmätyöskentely

Pari- ja ryhmätyöskentelyn vaikutusta opintojen etenemiseen selvitettiin yhdellä avoimella kysymyksellä (Liite1). Tähän saimme 12 vastausta. Myös tässä mielipiteet jakaantuivat laidasta laitaan. Suurin osa vastaajista 8 (66 %) koki kuitenkin hyötyvänsä pari- ja ryhmätyöskentelystä ainakin osittain. Vastaajista 4 (33 %) oli joko sitä mieltä, ettei se vaikuta heidän opintojensa etenemiseen millään lailla tai koki sen vaikuttavan heikentävästi. Pari- ja

ryhmätyöskentelyn koettiin mm. tuovan sopivaa sosiaalista painetta opiskeluun, jonka ansiosta tehtävät tuli tehtyä vaikkei itseä olisi juuri sillä hetkellä huvittanut. Sen koettiin harjaannuttavan myös sosiaalisia taitoja ja muiden huomioon ottamista. Koettiin myös, että parin tai ryhmän kesken jutellessa voitiin saada uusia näkökulmia käsiteltäviin asioihin, kun asioita ei tarkasteltu vain oman näkemyksen kautta. Useiden tutkimusten mukaan ryhmätyöskentelyllä onkin todettu olevan positiivisia vaikutuksia mm. oppimiseen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, luokkailmapiiriin, sekä oppilaiden itsetuntemukseen. Sen on todettu kehittävän vuorovaikutustaitoja, kuten toisten kuuntelemista ja auttamista, ajatusten jakamista ja kannustamista. Ryhmätyöskentelyn myötä myös uskallus puhua luokassa lisääntyy (Hellen 2020, 15.)

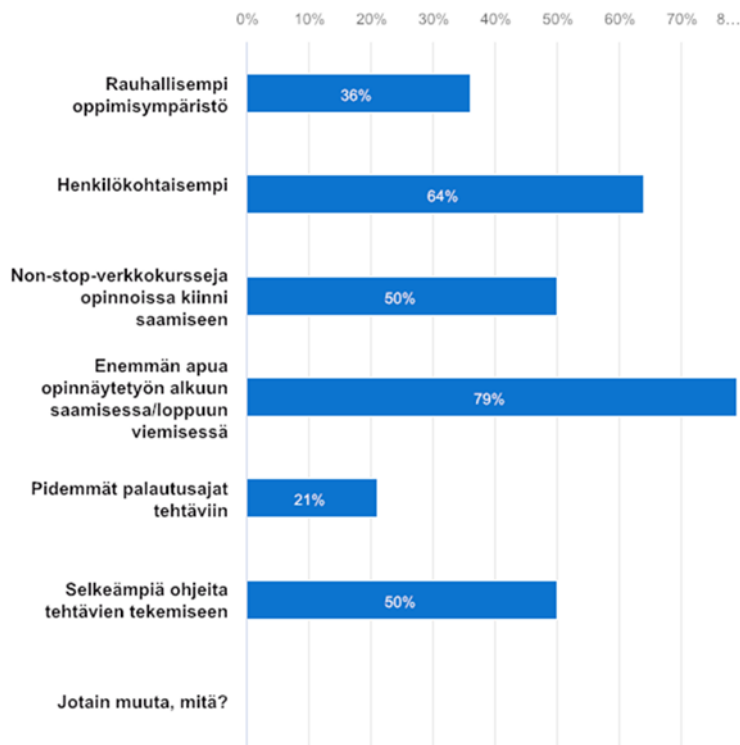
“Pienryhmä tai parityöskentely ok. Kun on muita siinä niin pakko tehdä, vaikka ei huvittaisi.”

“Hyvin, Ryhmätyöt tuovat sosiaalista painetta tehdä tehtävät ja oma osuus. Lisäksi ryhmässä tehdään yhdessä töitä, jolloin tulee ottaa huomioon myös muiden aikataulut, ei ainoastaan omat.”

7.3 Tuen tarve oppilaitoksen puolelta

Tuen tarvetta oppilaitoksen puolelta selvitettiin ensin suljetulla kysymyksellä, johon saatiin 14 vastausta (Taulukko 7). Vastaajista 79 % koki voivansa hyötyä siitä, että saisi enemmän apua opinnäytetyön kanssa. 64 % vastaajista koki voivansa hyötyä henkilökohtaisemmasta opetuksesta. 50 % vastaajista oli sitä mieltä, että voisi hyötyä selkeämmistä ohjeista tehtävien tekemiseen, sekä non-stop verkkokursseista opinnoissa kiinni saamiseen. 21 % mielestä pidemmät tehtävien palautusajat voisivat auttaa. Alla taulukko vastausten jakautumisesta vastaajien kesken.

Koetko, että jokin seuraavista voisi edistää opintojasi?

Taulukko 7. Opintoja edistävät tekijät

Tuen tarvetta oppilaitoksen puolelta selvitettiin myös yhdellä avoimella kysymyksellä (Liite1), johon saatiin 14 vastausta. Vastausten perusteella kävi ilmi, että tukea kaivataan erityisesti opintojen etenemisen tukemisessa ja seurannassa, sekä toivottiin opettajien parempaa ja nopeampaa tavoitettavuutta. Tukea kaivataan myös opinnäytetyöprosessin kaikissa vaiheissa.

Opintojen etenemisen tukeminen ja seuranta

Vastauksissa nousi esiin opintojen etenemisen seurannan tarpeellisuus opettajien puolelta. Oppilaitoksen puolelta toivottiin herkemmin yhteydenottoa, mikäli huomataan, etteivät opinnot etene. Koettiin, että opintojen viivästymiseen voitaisiin vaikuttaa paremmin, mikäli niihin pystytään puuttumaan aikaisessa vaiheessa. Tutoropettajien kanssa järjestettyjä tapaamisia toivottiin säännöllisiksi. Koettiin, että niillä voitaisiin ennaltaehkäistä mahdollisten ongelmien syntymistä. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden ohjaustarpeiden onkin koettu olevan hyvin yksilöllisiä. Osalla opiskelijoista on kulunut pitkä aika edellisistä opinnoista, jolloin voidaan tarvita enemmän ohjausta ja tukea opiskelutapoihin ja -tekniikoihin, tietojärjestelmien käyttöön sekä opiskeluympäristöihin liittyen. Ongelmaksi usein muodostuukin, se ettei opiskelija osaa hakea ohjausta tai käyttää saatavilla olevia ohjauspalveluja, vaikka sellaisia olisi tarjolla. (Lätti & Löf 2016.)

“Olisi hyvä, että opettajat olisivat yhteydessä, jos huomaavat että opiskelijan opinnot eivät edisty, jos sen huomaa ajoissa siihen on hyvä kiinnittää huomiota, keskustella opiskelijan kanssa avoimesti kaikista syistä mitkä opintojen viivästymiseen vaikuttavat. Opettajien pitäisi olla kannustavia”

“Proaktiivinen ote, kun huomataan ettei opinnot/kurssi etene toivotulla tavalla. Yhteistyö opettajan kanssa ja suunnitelmallisuus miten opinnot saadaan etenemään.”

“Olisi ehkä hyvä, jos opintojen etenemistä seurattaisiin jotenkin nykyistä tarkemmin, esim. tutoropettajan kanssa keskustelut pakolliseksi 2x/vuosi.. Voita is ajoissa puuttua mahdollisiin ongelmiin.”

“Tapaamiset tutor opettajan kanssa, jotka ovat joka lukuvuonna ns. pakollisia. Näin saisi selkeämmän kuvan omasta etenemisestä sekä varmuutta että on menossa oikeaan suuntaan. Viestintä opettajilta yhtenäistä, opettajat antavat liian paljon erilaisia ohjeita.”

Enemmän tukea opinnäytetyön kanssa

Tutkimuksen tulosten mukaan ilmeni, että opinnäytetyön kanssa tarvitaan enemmän konkreettista apua aina aiheen valinnasta työn loppuun saattamiseen asti. Opinnäytetyön tiimoilta toivottiin enemmän säännöllisiä tapaamisia ja kyselyä perään, mikäli näyttää ettei opinnäytetyö etene. Opettajilta toivottiin enemmän tukea, tsemppaamista ja aktiivisempaa otetta opinnäytetöiden ohjaamisessa. Osalla vastaajista oli tunne, että opinnäytetyön kanssa jäätin täysin oman onnen nojaan, jolloin se helposti jäi roikkumaan. Myös aiempien tutkimusten mukaan opinnäytetyön kirjoittamisen on todettu aiheuttavan ongelmia erityisesti opintojen loppuvaiheessa, kun monesti on siirrytty jo työelämään. (Rantala 2015, 81.)

“Opinnäytetyön ohjaaja ja/tai tutoropettajan tuki opinnäytetyön tekemiseen ja sen etenemiseen. Esimerkiksi sovittuja tapaamisia opinnäytetyön tiimoilta, tsemppaamista ja kannustamista. Tapaamisia voisi miettiä seuraavaa tavoitetta opinnäytetyön etenemisen kannalta.”

“Omalla kohdalla enemmän "perseelle potkimista" ja enemmän tukea opinnäytetyön kanssa olisi saattanut auttaa valmistumaan ajoissa.”

Opettajien parempi ja nopeampi tavoitettavuus

Opettajien parempi ja nopeampi tavoitettavuus nousi esille vastauksissa useassa eri kohdalla. Toivottiin, että vastaus saataisiin kohtuullisessa ajassa. Mikäli kyseisellä opettajalla ei itsellään ole antaa vastausta, toivottiin ohjausta asiasta enemmän tietävälle. Myös aiemmin Lätti & Löf (2016, 21) huomasivat, että opiskelijoille voi monesti olla epäselvää kehen ottaa

missäkin tapauksessa yhteyttä ja eri toimijoiden välinen työnjako on saattanut jäädä epäselväksi. Myös opettajien tavoitettavuudessa on koettu vaikeuksia ja erityisesti sähköposteihin vastaaminen on ollut hidasta.

Vastaajat toivoivat myös opettajilta ja koululta joustoa ja ymmärrystä äkillisesti muuttuviin elämäntilanteisiin, erityisesti aikuisopiskelijoiden kohdalla. Onkin todettu, että kun opiskelijoille osoitetaan ammattikorkeakoulun ja opettajien puolelta ymmärrystä ja tukea sille, että opiskelijan opintopolulla saattaa tapahtua erilaisia opintojen kulkuun vaikuttavia asioita, saadaan opiskelijat näin myös helpommin palaamaan takaisin opintopolulle. (Rantala 2015, 79, 80.)

“Kohtuullisessa ajassa vastaaminen, vastaaminen siihen mitä kysytään, jos ei tiedä vastausta niin ohjaus välittömästi toiselle, mahdollisesti enemmän tietävälle, joka on myös tavoitettavissa.”

8 Eettisyyden ja luotettavuuden arviointi

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusten mukaan tutkimuseetiikalla tarkoitetaan eettisesti oikeiden ja vastuullisten toimintatapojen noudattamista ja edistämistä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tiedeyhteisön tunnustamien toimintatapojen noudattaminen. Näitä ovat muun muassa rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä, sekä tulosten arvioinnissa. Tärkeää on myös toteuttaa tieteellisen tiedon luonteeseen kuuluvaa avoimuutta tutkintatuloksia julkaistaessa. On tärkeää, että muiden tutkijoiden työn tulokset ja saavutukset tuodaan esille asianmukaisella tavalla ja niille annetaan niiden ansaitsema huomio ja arvo tuloksia julkaistaessa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 150.) Tässä työssä on noudatettu tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita ja toimintatapoja, kuten yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta läpi opinnäytetyöprosessin. Työssä on käytetty vain luotettavia lähteitä, kuten alan kirjallisuutta, väitöskirjoja sekä pro gradu- tutkielmia. Vertailukohteena on käytetty myös muutamia muita opinnäytetöitä. Tulokset on tuotu esiin sellaisenaan, eikä mitään oleellista ole jätetty pois. Tekstin lainaamiseen liittyvät asiat on huomioitu. Muiden tutkijoiden osuus on tuotu työssä ilmi ja se on eroteltu selkeästi omasta tekstistä.

Laadullisen tutkimuksen perinteiden toisessa ääripäässä tutkimuseetiikan ongelmien nähdään liittyvän pääasiassa itse tutkimustoimintaan. Näitä ovat tutkimukseen osallistuvien henkilöiden informoiminen, aineiston keräämisessä ja analyysissä käytettävien menetelmien luotettavuus, anonymiteettiongelmat ja tutkimustulosten esittämistapa, eli se millaisia keinoja tutkija saa käyttää. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 152-153.) Tässä opinnäytetyössä aineistonkeruumenetelmänä on käytetty verkossa toteutettavaa kyselytutkimusta. Näemme, että verkon välityksellä vastaajan voi olla helpompi vastata rehellisesti, juuri sillä tavoin, miten hän asian itse kokee. Kasvokkain haastattellessa on aina mahdollisuus siihen, että haastattelija tahattomasti vaikuttaa vastaajaan. Tutkimukseen osallistuvia informoitiin etukäteen saatekirjeessä, jossa avattiin tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja se miten aineistoa tullaan käsittelemään ja hyödyntämään valmiissa työssä. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja siihen vastaaminen tapahtui anonymisti. Tutkimuksen tulokset on julkaistu niin, että yksittäisiä vastaajia ei pystytä siitä tunnistamaan.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnista ei ole olemassa mitään yksiselitteisiä ohjeita. Laadullista tutkimusta tulisikin arvioida kokonaisuutena, jolloin sen sisäinen johdonmukaisuus painottuu asioihin, kuten tutkimuksen kohde ja tarkoitus, mitä tutkitaan ja miksi. Kaikessa tutkimustoiminnassa pyritään välttämään virheitä. Yksittäisessä tutkimuksessa on arvioitava tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 163.) Työssämme luotettavuus perustuu muun muassa ajantasaiseen ja luotettavaan lähdemateriaaliin, johon

perehtyminen on ollut työn lähtökohtana. Tutkimuksen aihe on lähtöisin työelämän hankkeesta, jota kohtaan meillä oli myös henkilökohtaista kiinnostusta.

Tulokset tulevat selkeämmiksi ja ymmärrettävämmiksi kun kerrotaan yksityiskohtaisesti ja tarkasti mitä on tehty. Tutkijan tulee antaa lukijoille riittävä tieto siitä, miten tutkimus on tehty, jotta he voivat arvioida tutkimuksen tuloksia. Raportissa tulee olla selkeä kuvaus tutkitusta ilmiöstä ja tutkimusprosessista. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 164.) Olemme pyrkineet tuomaan työssämme eri vaiheet mahdollisimman tarkasti ja selkeästi esille, jotta lukijan on helppo nähdä, miten tutkimuksen eri vaiheet on toteutettu. Myös kyselylomake, jolla aineisto on hankittu on julkaistu sellaisenaan. Huomiota kiinnitettiin erityisesti siihen, että kyselylomakkeiden kysymykset olivat selkeitä, yksiselitteisiä ja ohjeistus lomakkeen täyttämiseen riittävä. Lomake oli helposti ja nopeasti täytettävä. Pyrimme kyselyllä siihen, että vastaajilla olisi motivaatiota vastata tutkimukseen. Tarkkaavaisuutta lisäsi virheiden ja puitteiden osalta tässä tutkimuksessa myös se, että tutkijoita oli kaksi. Työmme luotettavuutta vahvistaa myös se, että tutkimustulokset ovat hyvin samankaltaisia aiempien aiheesta tehtyjen tutkimuksien kanssa. Toki laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että tulokset perustuvat vain tietyn, pienen joukon mielipiteisiin ja kokemuksiin tutkittavasta asiasta. Tutkimukseen varattu aika oli melko lyhyt, joka osaltaan vaikutti vastaajien määrään.

9 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitkä tekijät aiheuttavat opintojen viivästy-
 tymistä ja sitä minkälaisilla pedagogisilla ratkaisuilla opintojen etenemistä voidaan tukea.
 Lisäksi halusimme selvittää, voisiko oppilaitos tarjota vielä muuta tukea valmistumiseen ta-
 voiteajassa. Tutkimuksen aineisto kerättiin avoimia sekä suljettuja kysymyksiä sisältäneen
 Webropol-kyselyn avulla. Tutkimuksessa saatiin selville, että yleisimmät opintojen viivästy-
 miseen vaikuttavat tekijät ovat opinnäytetyöprosessin etenemättömyys, heikko motivaatio,
 sekä työssäkäynti opintojen ohella. Muita tutkimuksessa esille nousseita tekijöitä olivat opis-
 kelijan omassa elämäntilanteessa tapahtuvat muutokset ja henkinen hyvinvointi, covid19-
 pandemia, sekä opettajien tavoitettavuuteen ja joustamattomuuteen liittyvät tekijät. Tulok-
 set eivät ole sinänsä yllättäviä, sillä opintojen aikaisen työssäkäynnin ja heikon motivaation
 on todettu myös aiemmissa tutkimuksissa olleen yhteydessä opintojen viivästy-
 miseen. Suu-
 rin osa esille nousseista tekijöistä liittyikin opiskelijoiden omiin voimavaroihin, eikä oppilai-
 toksella ole välttämättä kovin suurta mahdollisuutta näihin vaikuttaa.

Opinnäytetyössä koimme haasteita erityisesti opinnäytetyön alkuun saamisessa. Aiheen
 valinta tuotti vaikeuksia. Aihe vaihtuikin kertaalleen ja työn aloitus viivästyi tämän vuoksi.
 Omalla kohdallamme työn eri vaiheiden tarkempi aikatauluttaminen olisi varmasti joudutta-
 nut työn etenemistä. Etenkin, kun opinnäytetyötä tehtiin työssäkäynnin ohella. Kahden ai-
 kuisopiskelijan aikatauluja oli myös melko haastavaa sovittaa yhteen ja työtä tehtiinkin usein
 toisista erillään, mikä toi omat haasteensa. Opimme myös sen, että hyvä suunnitelma on
 kaiken lähtökohta hyvälle opinnäytetyölle ja helpottaa valtavasti projektia. Mikäli lähtisimme
 opinnäytetyötä nyt uudestaan alusta tekemään, olisimme varmasti monessakin suhteessa
 viisaampia ja työ etenisi paljon jouhevammin. Monesti virheet kuitenkin opettavat eniten ja
 näin voidaan todeta tässäkin tapauksessa.

Aineistonkeruu tapahtui avoimia sekä suljettuja kysymyksiä sisältäneellä verkkokyselyllä,
 joka toteutettiin Webropol-ohjelmaa apuna käyttäen. Tähän saimme 14 vastausta. Tutki-
 mukseen vastanneista lähes kaikilla opinnot olivat joko viivästyneet tai keskeytyneet, joten
 koemme, että kohderyhmää tavoitettiin tällä keinolla hyvin. Vastaajien joukossa oli opis-
 kelijoita erilaisista elämäntilanteista ja lähtökohdista. Koemme, että myös kysymysten laatimi-
 sessa oli onnistuttu, koska saimme kerättyä niillä oleellista tietoa tutkimuskysymysten kan-
 nalta. Mielestämme LAB-ammattikorkeakoulun Miesvirtaa Sosiaali- ja terveystieteiden -hanke
 saa tutkimuksen kautta hyödyllistä tietoa, joilla kehittää ammattikorkeakouluopintoja jat-
 kossa.

Vastaajien joukossa oli vain kaksi miestä. Vastausten perusteella onkin mahdotonta sanoa,
 onko sukupuolella vaikutusta siihen, miten opintojen viivästyminen koetaan ja mitkä tekijät

siihen vaikuttavat. Uskommekin, että yksilöiden välisillä eroilla on sukupuolta suurempi merkitys siihen, mitkä tekijät ovat kenenkin kohdalla vaikuttamassa opintojen viivästyymiseen.

Kun mietitään tekijöitä, joihin oppilaitoksella on mahdollisuus vaikuttaa, nousi ylivoimaisesti suurimmaksi tekijäksi opinnäytetyöprosessi ja siihen liittyvän ohjauksen tarve. Vastaajista 47 % mainitsi opinnäytetyöprosessin yhtenä eniten opintoja viivästyttäneenä tekijänä. Lisäksi 57 % vastaajista koki opinnäytetyön hidastaneen opintoja jollakin tapaa. Tulosten perusteella voidaan todeta, että kyseessä on ongelma, johon panostamalla opintojen viivästyymistä on mahdollista vähentää. Vastaajat toivat esille, että opinnäytetyöprosessin ohjauksessa on parantamisen varaa. Tukea ja ohjausta tarvitaan aina aiheen valinnasta, työn loppuun saattamiseen saakka. Tutkimuksen tulos vahvistaa omia kokemuksia ja havaintojamme. Sosiaali- ja terveystieteiden työntekijöistä on huutava pula ja usein opiskelijatkin "vieddään käsistä" jo opintojen aikana. Omien kokemusiemme mukaan ei ole harvinaista, että opinnäytetyö jää roikkumaan siinä vaiheessa, kun on jo siirrytty työelämään. Tässä vaiheessa usein muut kurssit ja tehtävät voi olla suoritettu ja varsinaista muuta yhteyttä koulun ei enää ole, joten "etääntyminen" koulusta voi käydä yllättävän helposti.

Työssäkäynnin yhteys viivästyneisiin opintoihin ei tullut yllätyksenä. Useampi kyselyyn vastanneista kertoikin, että työssäkäynti on heidän kohdallaan ollut välttämätöntä. On selvää, että jos työssäkäynti vie paljon aikaa, on se todennäköisesti pois opintoihin käytettävissä olevasta ajasta. Työn ja opiskelun yhdistäminen on usein myös kuormittavaa ja voi aiheuttaa opiskelijalle ylimääräistä stressiä. Lisääntynyt stressi taas voi vaikuttaa heikentävästi opiskelukykyyn, jolloin opintojen eteneminen voi hidastua. Henkisen hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta onkin tärkeää, että työn ja opiskelun lisäksi opiskelijalla jää aikaa myös muulle elämälle.

Heikon motivaatio yhteys viivästyneisiin opintoihin on selkeä. Vastaajiemme keskuudesta kävi kuitenkin ilmi, että motivaatio oli laskenut pikkuhiljaa opintojen aikana. Ammattikorkeakouluopintoihin hakeutuminen on vapaaehtoista ja on harvinaista, että joku hakeutuisi opiskelemaan alalle, joka olisi jo valmiiksi itselle epämieluisa. Opinnot olivat alkaneet tuntumaan haasteellisilta ja oli koettu, ettei niissä pärjätä yhtä hyvin kuin opiskelutoverit. Motivaation laskuun mainittiin syyksi mm. omaa heikkoa panostusta sekä heikkoja opiskelutaitoja. Monesti erityisesti aikuisopiskelijat palaavat koulunpenkille useiden vuosien tauon jälkeen ja opiskeleminen sekä itselle sopivien opiskelutekniikoiden löytyminen itsessään voi vaatia suuria ponnisteluja. Monesti oman luokkamme keskuudessa kuultu lause "Just, kun olen oppinut opiskelemaan, niin tämä koulu onkin jo ohi" kiteyttää hyvin ongelman. Erityisesti aikuisopiskelijat voisivatkin ehkä hyötyä jonkinlaisesta opintoihin sisällytettävästä "valmennuskurssista", ennen varsinaisia ammattikorkeakouluopintojen aloittamista. Näin

lähtökohdat opinnoille voisivat olla paremmat ja itse opintojen suorittaminen kenties sujuisi jouhevammin.

Yhteenvetona tuloksista voidaan todeta, että opintojen viivästymiseen ei useinkaan ole olemassa yhtä ainoaa selittävää tekijää. Usein opintojen viivästymisen taustalla on useita eri syitä, jotka kasautuessaan johtavat opintojen viivästymiseen. Monet tekijöistä ovat opiskelijoiden omiin voimavaroihin liittyviä tekijöitä, joihin ammattikorkeakouluilla ei ole suoraa mahdollisuutta vaikuttaa. Tulosten perusteella ammattikorkeakoulujen on kuitenkin mahdollista vaikuttaa opintojen viivästymiseen mm. lisäämällä resursseja opiskelijaohjaukseen läpi koko opiskeluajan. Erityisesti tukea ja lisää ohjausta tarvitaan opinnäytetyöprosessin kanssa. Opettajien parempi ja nopeampi tavoitettavuus on myös yksi selkeä asia, johon ammattikorkeakoulujen kannattaa tulosten mukaan panostaa.

Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksemme tulosten perusteella ilmeni, että ammattikorkeakouluopiskelijat tarvitsevat opinnäytetyön kanssa enemmän apua. Ohjaajien puolelta toivottiin enemmän aktiivisuutta sekä enemmän säännöllisiä tapaamisia opinnäytetyön tiimoilta. Opinnäytetöitä ohjaavien opettajien resurssit ovat kuitenkin rajalliset ja opinnäytetyönohjaus on heille vain yksi työtehtävä muiden joukossa. Olisikin mielestämme tärkeää tutkia, miten opinnäytetöitä ohjaavat opettajat kokevat omat valmiutensa ja resurssiensa riittävän opinnäytetöiden ohjaamiseen. Minkälaista tukea tai perehdytystä ohjaajat kokevat tarvitsevansa, jotta he voivat vastata lisääntyneeseen ohjaustarpeeseen?

Lähteet

Ahonen T., Aro, M., Aro, T. & Lerkkanen, M-K. 2019. Oppimisen vaikeudet. Otavan kirjapaino Oy.

Hellen S. 2020. Vertaisvuorovaikutuksen kokemuksen kehittyminen toiminnallisessa ryhmätyöskentelyssä. Pro gradu –tutkielma. Turun yliopisto. Saatavissa https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149730/Hellen_Sirpa_opinnayte.pdf?sequence=1

Hirsjärvi S., Remes. P., & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hyppönen O. 2004. Erilaisia opetusmenetelmiä. Opetuksen ja opiskelun tuki-TKK. Saatavissa https://peda.net/.../Erilaisia_opetusmenetelmia.rtf · RTF tiedosto

Hyppönen O. & Lindén S. 2009. Opettajan käsikirja- Opintojakson rakenteet, opetusmenetelmät ja arviointi. Teknilliseen korkeakoulun ja opiskelun tuen julkaisu. Saatavissa <https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/4670/isbn9789522480637.pdf>

Johansson P. 2017. Aikuisten korkeakouluopiskelijoiden oppimisen säätely ja oppimaan oppiminen. Pro Gradu -tutkielma. Oulun Yliopisto. Saatavissa <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/145135/Johansson%20Petteri.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kalima R. 2011. Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Kananen J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kauppila R. 2003. Opi ja opeta tehokkaasti. Juva. Ws Bookwell Oy.

Kunttu K., Pesonen T. & Saari J. 2016. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö. Saatavissa https://www.yths.fi/app/uploads/2020/01/KOTT_2016-1.pdf

LAB-ammattikorkeakoulu. 2019. Miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle-hanke. Saatavissa <https://lab.fi/fi/projekti/miesvirtaa>

Leinonen R. 2006. Opinnäytetyön ohjaus ja sen merkitys. Oamk artikkelit. Saatavissa <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjZ->

67hhcTvAhVjoosKHa6YB4oQFjAAegQIAhAD&url=http%3A%2F%2Fwww.oamk.fi%2Fopinaytehanke%2Fdocs%2Fkirja_artikkelit%2F5_valmiit_artikkelit%2F5_leinonen.doc&usg=AOvVaw14d2M3MeSrEQBPqDvGI-hW

Lätti M. & Löf J. 2016. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan ohjaus - ohjauksen mallit ja hyvät käytännöt. AMK Opinnäytetyö. Karelia Ammattikorkeakoulu. Saatavissa <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/116504/C38.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Opetushallitus 2019. Uudistuvat oppimisympäristöt ja digitaaliset ratkaisut oppimisen tukena –esimerkkejä erilaisista oppimisympäristöistä ja –ratkaisuista. Zoomin alueellinen koulutus. Saatavissa https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/uudistuvat_oppimisymparistot_minna_taivassalo.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. Artikkelit. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/opetus-ja-koulutus/ammattikorkeakoulutus>

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja. 2016. Ohjaus ja opintojen eteneminen. Eurostudent VI -tutkimuksen artikkelisarja. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80533/okm36.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Korkeakouluille uusi rahoitusmalli. Tiedote. Saatavissa <https://minedu.fi/-/korkeakouluille-uusi-rahoitusmalli>

Peltoniemi H. 2020. Lukion toisen vuoden opiskelijoiden opiskelumotivaatio matematiikkaa kohtaan erikoislukioissa ja yleislukioissa. Pro Gradu -tutkielma. Itäsuomen yliopisto. Saatavissa https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/23061/urn_nbn_fi_uef-20200924.pdf?sequence=-1&isAllowed=y

Peltonen H. 2004. Kasvattajana sosiaali- ja terveysalan ammattiteissa. Tampere. Tammer-Paino Oy.

Rantanen S. 2015. Korkeakouluopintojen edistäminen opiskelijoiden näkökulmasta. Pro Gradu. Jyväskylän Yliopisto. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47285/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-201510123342.pdf>

Rauste-Von Wright M., Von Wright J. & Soini T. 2003. Oppiminen ja koulutus. Juva. WS Bookwell oy.

Salovaara-Pitkänen H. 2016. Opintojen edistymisen tukeminen ammattikorkeakoulussa. Artikkelit. Erityisopettajan tietoportaalit verkossa. Saatavissa

<https://erityisopettaja.fi/opintojen-edistymisen-tukeminen-ammattikorkeakoulussa>

Silius K. 2008. Teemoittelu ja tyypittely. Tampereen teknillinen yliopisto. Saatavissa

<://docplayer.fi/9898776-Teemoittelu-ja-tyypittely.html>

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos. 2020. Opiskelijoiden mielenterveys. Saatavissa

<https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/opiskelijoiden-mielenterveys>

Teräs M., Kiias S. & Jokela J. 2016. Uas journal. Simulaatiot haastavat opiskelutaitoja.

Saatavissa <https://uasjournal.fi/koulutus-oppiminen/simulaatiot-haastavat-opiskelutaitoja/>

Tilastokeskus. 2020. Saatavissa

http://www.stat.fi/til/opku/2019/opku_2019_2020-03-12_tau_003_fi.html

Tuomi J. & Sarajärvi A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomisto S., Samatar M., Kosonen T. & Levänen J. 2020. Koronan vaikutukset opiskelijan kokemana. Metropolia korkeakoulu METKAN raportti etäopiskelun tuloksista. Saatavissa

<://metkaweb.fi/wp-content/uploads/2020/05/Valmis-raportti.pdf>

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. 2012. Työ ja yrittäjyys. Saatavissa

<https://tem.fi/documents/1410877/3342347/Opiskeluaikainen+ty%C3%B6ss%C3%A4k%C3%A4ynti+ja+sen+vaikutukset+14062012.pdf>

Ylitaro A. 2012 Aktivoivia opetusmenetelmiä. Titanian EduLab. Saatavissa <https://www.sli-deshare.net/aylitalo/aktivoivia-opetusmenetelmia>

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Opintojen eteneminen ja siihen liittyvät tekijät

1. Koulutusohjelma

- Salraanhoitaja
- Terveystenhoitaja
- Ensihoitaja
- Sosionomi
- Geronomi
- Jokin muu, mikä?

2. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muun sukupuolinen

3. Ikä

- 18-25
- 26-34
- 35-44
- 45-54
- yli 55

4. Opintojen tilanne tällä hetkellä

- Käynnissä
- Käynnissä (viivästynyt/viivästyy tavoite-ajasta)
- Valmistunut tavoite-ajassa
- Valmistunut (myöhässä tavoite-ajasta)
- Olen keskeyttänyt opinnot
- Olen keskeyttänyt opinnot ja palannut jatkamaan opintojani
- Muu, mikä?

5. Kuinka kauan opintosi ovat kestäneet?

- Alle 3,5 vuotta
- 3,5-4 vuotta
- 4-5 vuotta
- 5-6 vuotta
- Yli 6 vuotta

6. Kerro tärkeimmistä syistä, jotka ovat vaikuttaneet opintojesi viivästymiseen/keskeyttämiseen?(Syiden ei välttämättä tarvitse olla oppilaitokseen liittyviä)

7. Minkälainen tuki oppilaitoksen tai opettajan puolelta voisi edistää opintojesi etenemistä?

--

8. Minkä seuraavista opetus- ja arviointimenetelmien koet edistävän oppimistasi?

- Pari- ja ryhmätyöskentely
- Itsenäinen työskentely
- Verkossa tapahtuva opiskelu
- Oppimispäiväkirjan täyttäminen
- Case-oppiminen
- Simulaatio-oppiminen
- Luennot
- Jokin muu, mikä?

9. Entä minkä opetus- ja arviointimenetelmien koet vaikuttavan laskevasti opiskelumotivaatioon tai hidastavan opintojen etenemistä? Miksi?

10. Miten verkossa tapahtuva opiskelu vaikuttaa opintojesi etenemiseen?

11. Onko opinnäytetyöprosessi hidastanut opintojesi etenemistä?

- Kyllä
 Ei

12. Minkä olet kokenut opinnäytetyön tekemisessä erityisen haastavaksi ja minkälaista tukea/ohjausta olisit kaivannut opinnäytetyöprosessiin?

13. Miten pari- ja ryhmätyöskentely opetusmuotona vaikuttaa opintojesi etenemiseen?

14. Koetko, että jokin seuraavista voisi edistää opintojasi?

- Rauhallisempi oppimisympäristö
 Henkilökohtaisempi opetus
 Non-stop-verkkokursseja opinnoissa kiinni saamiseen
 Enemmän apua opinnäytetyön alkuun saamisessa/loppuun viemisessä
 Pidemmät palautusajat tehtäviin
 Selkeämpiä ohjeita tehtävien tekemiseen
 Jotain muuta, mitä?

Liite 2. Saatekirje.

Hei,

Olemme kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa LAB-ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä, jonka tarkoituksena on selvittää opintojen viivästymiseen vaikuttavia tekijöitä sekä opetusmenetelmiä ja opetuksen järjestämiseen liittyviä ratkaisuja, joilla mahdollistaa opintojen sujuvampi eteneminen. Opinnäytetyön toimeksiantaja on LAB-Ammattikorkeakoulun hallinnoima miesvirtaa sosiaali- ja terveysalalle hanke.

Toivomme, että kyselyyn osallistuvat kaikki henkilöt, joilla on mielipiteitä siitä, millä opetusmenetelmillä ja ratkaisuilla opiskelijoita voidaan tukea tutkintoajassa valmistumisessa. Olemme kiinnostuneita kuulemaan myös tekijöitä, jotka ovat viivästyttäneet opintoja. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja vastaaminen tapahtuu nimettömänä. Kysely sisältää monivalinta- sekä avoimia kysymyksiä ja siihen vastaaminen vie aikaa n. 5-10min.

Tietoja ja tuloksia käsitellään luottamuksellisesti ja tulokset julkaistaan niin, ettei niistä voi tunnistaa yksittäisiä vastaajia. Valmis opinnäytetyö julkaistaan osoitteessa www.theseus.fi ja se tulee olemaan vapaasti luettavissa.

Mikäli sinulla ilmenee kysyttävää kyselylomakkeeseen tai opinnäytetyöhön liittyen, olethan yhteydessä.

<https://link.webpolsurveys.com/S/24139476BF4F54D9>

Tiina Kaartinen

Liisi Nevalainen

Tiina.kaartinen@student.lab.fi

Liisi.Nevalainen@student.lab.fi